

KINCSKERESŐK

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Tartalom

	Kik azok a Kincskeresők?	4
1.	Bevezető	6
2.	Gyermekkép, Óvodakép	9
2.1.	Gyermekkép.....	9
2.2.	Óvodakép	10
2.2.1.	Az óvodai nevelési program alapelvei	10
2.2.2.	Az óvodai nevelés célja, az alapprogramnak megfelelő célok, helyi célok, specifikumok	11
3.	Az óvodai nevelés feladatai, tevékenységei	13
3.1.	Egészségfejlesztési program	13
3.2.	Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés	13
3.2.1.	Érzelmi nevelés	13
3.2.2.	Erkölcsi és közösségi nevelés	15
3.3.	Anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	18
3.3.1.	Anyanyelvi nevelés	18
3.3.2.	Az értelmi fejlesztés és nevelés	20
4.	Az óvodai élet megszervezésének elvei	21
4.1.	Személyi feltételek	21
4.2.	Tárgyi feltétel	22
4.3.	Az óvodai élet megszervezése	23
4.3.1.	Az óvodai befogadás	23
4.3.2.	A napirend	24
4.3.3.	A hetirend	26
4.4.	Az óvoda kapcsolatai	27
5.	Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógusok feladatai	29
5.1.	Játék.....	29
5.2.	Verselés, mesélés.....	34
5.3.	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	36
5.4.	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	39
5.5.	Mozgás.....	41
5.6.	A külső világ tevékeny megismerésére nevelés.....	45
5.7.	Munka jellegű tevékenység.....	48
5.8.	A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	51
6.	Fejlődésjellemzői óvodás kor végére	55
7.	Mérés, értékelés	56
8.	Inkluzív pedagógia, integráció	58
9.	Fejlesztőpedagógia	62
10.	A gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység	63

Mellékletek

<i>1. sz. melléklet</i>	<i>Szakmai Alapdokumentum</i>
<i>2. sz. melléklet</i>	<i>Testületi - Sz.M.K. jegyzőkönyv</i>
<i>3. sz. melléklet</i>	<i>Különös figyelmet igénylő gyermekek nevelése</i>
<i>4. sz. melléklet</i>	<i>Kincskeresők Tehetség Program</i>
<i>5. sz. melléklet</i>	<i>Egészségnevelési Program</i>

Kik azok a Kincskeresők?

Köszöntjük mindazokat, akik ezt a programot kezükbe veszik, megismerkednek vele, és úgy gondolják, hogy legföltettebb kincsük, gyermekük nevelését a Kincskeresők Pedagógiai Program szerint dolgozó óvodapedagógusokra bízják.

Programunk olyan innovatív, multikulturális nevelésen alapuló integrációs pedagógiai program, amely tevékenységekre épül, Freinet elemekkel átszőtt ismeretszerzési folyamat, az óvodapedagógus pedagógiai nézeteinek széleskörű szabadságát biztosítja.

Az alternatív pedagógiák közül egyéniségünknek, érdeklődésünknek, a helyi adottságainknak legmegfelelőbbnek a Freinet pedagógia szellemiségét találtuk: a természet-, és élet közelséget, a szabad önkifejezést (szabad rajz, vita, zenei alkotások, mozgásos önkifejezés, színpadi kifejezés, szabad fogalmazás, kommunikációs technikák), mely saját élményeken, tapasztalatokon alapul, a megtapasztalást, kísérletezgetést, a közös munkálkodást, az élményszerzés lehetőségét, a beszélgető-kört, és a műhelymunkákat.

Óvodánk nyitott szemléletű, ahol a gyermeki értékek minél teljesebb kibontakoztatása a cél. Az értelmi képességek fejlesztése mellett nagy hangsúlyt fektetünk a sokszínű, személyiséget gazdagító érzelmi és erkölcsi nevelésre.

További célunk, hogy óvodásaink az őket körülvevő világhoz, odafigyelő szemmel, megérző és improvizatív készséggel, cselekvő módon viszonyuljanak.

A csoportszobák Freinet szellemiségének megfelelően műhelyszerű elrendezésben, lehetőségeinkhez mérten természetes anyagokkal, tárgyakkal berendezett, családiás hangulatot árasztanak.

Az óvodában folyó pedagógiai munkánk tartalmát a természet szeretete, környezetünk védelme, óvása adja.

Munkánk egyik legfontosabb kihívása, hogy minden gyermek számára megtaláljuk azt az utat, mely számára a legmegfelelőbb.

Projektjeinket a gyermekekkel együtt tervezzük, melyet rajzos formában rögzítünk. Ötleteiket, kívánságaikat beépítjük fejlesztő tevékenységeinkbe, melyek

közül szabadon választhatnak. Vállalásaikat, rajzos tevékenységjelző táblán, jelük felakasztásával erősítik meg. A fejlesztés szempontjából nagyon fontosnak tartjuk, hogy minden tevékenység szabadon választható legyen, elvégzése örömet, sikerélményt, újabb tapasztalatszerzést jelentsen a gyermek számára. Életmódszervezésünk biztosítja, a természettel való közvetlen kapcsolat iránti igény kialakítását, valamint a környezetvédő, környezettudatos magatartás és szemlélet megalapozását. Sokat tartózkodunk a szabadban minden évszakban. Mindennapi tevékenységeink, a séták, természetjárások, kirándulások, erdei tábor mélyíti a természettel való közvetlen kapcsolatot.

Középpontba helyezzük a valódi cselekedtetést, felfedező ismeretszerzést, egyéni tapasztalást.

A gyermekek egyéni sajátosságait megismerve, abból kiindulva a tevékenységekben, tevékenységek sorozatán keresztül valósítjuk meg a képességfejlesztést. Freinet gyermekközpontú pedagógiájával támogatjuk az eltérő szükségletű gyermekeket, biztosítjuk az egyéni érdeklődést, az egyéni ütem, az önállóság és önkéntesség lehetőségeit.

Az óvoda dolgozói

1. Bevezető

„Minden pedagógia hamis, amely nem elsősorban arra a személyiségre támaszkodik, akit nevel, annak szükségleteire, legbensőbb énjére.”

C. Freinet

Az óvoda környezeti sajátosságai, helyzetkép

Társadalmi, gazdasági rendszerünkben folyamatos változásokat élünk és élünk meg. Az emberi kapcsolatok megváltoztak, környezetünkben, világunkban felgyorsult a polarizáció. Átalakulóban van az értékrendszer, az érték közvetítés tartalma.

Pedagógiai munkánk alapvető értékeket képvisel, hiszen az óvodában alapozzuk meg a kisgyerek érzelmi életét, értelmi képességeit, viszonyát a világhoz.

Az óvodai nevelésünk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére irányul, az egyenlő hozzáférés biztosításával. Törekszünk a természetes és ökológiai környezettel való együttélés kialakítására, a társadalmi egyenlőtlenségekből adódó szociális és pedagógiai kompenzálásra, hiszen minden kisgyermeknek joga van ahhoz, hogy megkapjon minden neki legmegfelelőbb gondoskodást, nevelést.

*"A nevelés annyit jelent, mint segíteni valakit azzá válni,
mint amivé lennie kell."*

Müller Péter

A nevelés széles lehetőségeit kihasználva folytatjuk munkánkat, megőrizve azokat az értékeket, melyeket az évek során kialakítottunk, természetesen figyelembe véve helyi adottságainkat, az óvodánkba járó gyerekek összetételét, családi körülményeit.

Óvodánk 1973-ban épült, 5 csoporttal működik. Fenyők, örökzöld tuják, gyümölcsfák között áll a kétszintes épület. Kerületünk minden részéről járnak hozzánk gyerekek.

Az egészséges életmód és egészséges személyiség kialakítása érdekében a feltételek optimális biztosításán és folyamatos bővítésén túl törekszünk az óvodás gyerekek testi nevelésére, edzettségére, mozgásigényük maximális kihasználására.

Minden csoportban szakképzett óvodapedagógus és dajka foglalkozik a gyermekekkel.

Óvodánk nyitott szemléletű, ahol a gyermeki értékek minél teljesebb kibontakoztatása a cél. Az értelmi képességek fejlesztése mellett nagy hangsúlyt kap a sokszínű, személyiséget gazdagító érzelmi és erkölcsi nevelés

További célunk, hogy óvodásaink az őket körülvevő világhoz, odafigyelő szemmel, megérző és improvizatív készséggel cselekvő módon viszonyuljanak.

Az alternatív pedagógiák közül az óvónők egyéniségének, érdeklődésének, a helyi adottságainknak legmegfelelőbbnek a Freinet pedagógia szellemiségét találtuk: a természet közelséget, a szabad önkifejezést /szabad rajz, vita, zenei alkotás, színpadi, mozgásos/, mely saját élményein és tapasztalatain alapul, a megtapasztalást, a kísérletezgetést, a közös munkálkodást, élményszerzés lehetőségét, a beszélgető-kört, a műhelymunkákat. A csoportszobák Freinet szellemiségében műhelyszerű elrendezésben, lehetőségeinkhez képest természetes anyagokkal, tárgyakkal berendezett, családi hangulatot árasztanak. Játékaink, felszereléseink elsősorban a szabad önkifejezést segítik elő, ugyanakkor megtalálhatóak a gyermekek személyiségének fejlődéséhez szükséges játékok, eszközök is.

Ebből adódóan választottuk a Kincskeresők elnevezést helyi programunknak, melyben a "kincskeresők" egyrészt a gyermekekben rejlő értékeket felkutató pedagógusra, másrészt a megismerés, a gyermekek életkori sajátosságából adódó, a világra rácsodálkozó gyermekekre utal. Az óvodában folyó pedagógiai munkánk tartalmát a természet szeretete, környezetünk védelme, óvása adja.

Az elmúlt évek tapasztalatai, sikerei, eredményei azt mutatják számunkra, hogy a Kincskeresők programban megfogalmazott céljaink, feladataink megvalósíthatóak,

eredményesek, a partnerek visszajelzései pozitívak, iskolák, szülők körében kedvelt óvodánk programja, a fenntartó támogatását is élvezzi.

Munkánkat a Köznevelési Törvény, az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, az alternatív pedagógiák közül, a Freinet pedagógiából átvett elemek jellemzik. Helyi innovatív kezdeményezéseink: Jó gyakorlat bemutatása, a Freinet egyesület bázis intézménye és a pedagógiai innováció.(TÁMOP). Munkánkat a Gyermekek Jogairól Szóló és a Gyermekvédelmi Törvény szellemében végezzük, biztosítva az egyenlő hozzáférés lehetőségét, beleépítve a kompetencia alapú programból a játék, szabad játék valamint az óvoda-iskola átmenet és az integráció elveit.

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget különleges gondoskodás és védelem illeti meg, a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Testületünk szakmai elhivatottsággal, lelkesedéssel neveli a gyermekeket, a családi nevelést kiegészítve szülői együttműködéssel.

Óvodánkban segítjük, támogatjuk a nemzeti, etnikai kisebbség nevelését.

Óvodánkban figyelembe vesszük a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét, mely a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet határoz meg, és az intézmény Szakmai alapidokumentum (Alapító Okiratában) is megfogalmazásra kerül.

2. Gyermekkép, Óvodakép

2.1. Gyermekkép

A gyermek, fejlődő személyiség. Születése pillanatától az érzések és érzelmek irányítják.

Ahogy növekszik, az értelmi képessége is meghatározza fejlődését. Játszik, tevékenykedik, tanul. Életkoronként és egyénenként sajátos, változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. A teljes gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk, óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó. Biztosítjuk minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, elősegítjük az egyes gyermek harmonikus fejlődését, a nemek társadalmi egyenlőségével kapcsolatos előítéletek lebontását.

"Milyen is egy gyermek?"

A világi okosság, a felnőttek mesterkedései még át nem formálták. Nem tud még semmiről és semmije sincsen. Hamvas, eredeti és közvetlen. Védettségben él és mindenestül átadja magát azoknak, akik szeretik. Ámulva néz szét maga körül. Ami rossz, hamar elfelejti, s mindjárt fölfedez mindenben valamit, aminek örülhet. Örökké játszik, nem fárad bele napestig."

Eleanor H. Porter

Az óvodás életkor érzelmileg és értelmileg fogékony időszak, mely kiemelkedően fontos a személyiség kibontakoztatásában. Arra törekszünk, hogy óvodásaink nyitott szemmel figyeljék a világot, szűkebb és tágabb környezetükben végbemenő természeti változásokat. A természetet és élővilágot szerető és védő generációt neveljünk. Barátságos, biztonságos, kiegyensúlyozott légkörben a gyermekek testileg, lelkileg és szociálisan érettek legyenek az iskolai életre, a szó igazi értelmében egészséges emberekké váljanak.

Pedagógiai ars poétikánk

*„Minden gyerek egyszeri és megismételhetetlen csoda,
a hozzávezető útnak is annak kell lennie.”*

C. Freinet

...nekünk felnőtteknek az a dolgunk, hogy boldog gyermekkort teremtsünk számukra.

2.2. Óvodakép

2.2.1. Az óvodai nevelési program alapelvei

A gyermeket, - mint fejlődő személyiséget - különleges védelem illeti meg.

A gyermek fejlődésének alapja, hogy féltő, óvó, gondoskodó szeretet, tisztelet, megbecsülés, folytonos, stabil biztonság és bizalom veszi körül.

A gyermek fejlődéséhez és neveléséhez szükséges optimális feltételek biztosítása.

Gyermekközpontúság elve.

Humanizmus elve

Az egyenlő hozzáférés elve.

Az integráció, és inklúzió elve,

Az óvodai nevelésünk az emberi személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére irányul.

Nevelésünk elősegíti a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását.

A szabad játék lehetőségének biztosítása.

Az óvodánk pedagógiai tevékenysége és tárgyi környezete segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának alakulását.

Egyéni, differenciált bánásmód alkalmazásával személyes, bensőséges kapcsolat alakítása.

Az óvoda és a család eredményes együttműködése érdekében a gyermek nevelése elsősorban a család joga és felelőssége.

Olyan pedagógiai környezet kialakítása, ahol a különbözőségek természetessé válnak.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek fogadásának biztosítása, fejlesztése szakemberek csoportmunkájával történik.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek családi nevelésének, közösségbe való beilleszkedésének az elősegítése, a többi gyerekkel együtt történő integrált nevelés során.

A multikulturális, a hátrányos helyzetű, nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó, migráns gyermek nevelése az integráció lehetőségével.

A migráns gyermek önazonosságának megőrzése, ápolása, erősítése, az interkulturális nevelésen alapuló integrációval. A tehetséggondozás, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmének biztosítása.

2.2.2. Az óvodai nevelés célja, az alapprogramnak megfelelő célok, helyi célok, specifikumok

Célunk a teljes személyiség fejlesztése a családi nevelés kiegészítése, segítése és támogatása.

A társadalmi egyenlőtlenségekből adódó szociális és fejlődésbeli különbözőségeket és hátrányokat kompenzáljuk, megkeressük a legmegfelelőbb utat a gyermekhez.

A gyermek azon képességeinek, készségeinek, jártasságainak megalapozása, amelyek képessé teszik az együttélésre, majd az iskolai életmód elfogadására.

Célunk, hogy minden gyerek számára megtaláljuk a legmegfelelőbb utat, saját belső erőit aktivizálva és jogainak tiszteletben tartása mellett, minden gyermeket eljuttassunk képességei maximumára.

Kiemelt szerepet kap pedagógiai munkánkban és áthatja az óvodai élet egészét:

- A szabad önkifejezésre való törekvés, ismeretek elsajátítása, élmények nyújtása, változatos technikák alkalmazásával, az ismeretszerzés lehetőségeinek sokoldalú biztosítása.
- Környezetvédelem, a természeti környezet megismertetése, a felfedező ismeretszerzés és kísérletezgetés módszerével.

- Az anyanyelvi nevelés, kommunikáció, mely egész nap folyamán fontos szerepet tölt be az óvodai életben, az egész óvodai nevelést áthatja.
- A játék tartalmas és hasznos megszervezése, a szabad játék, mint egyedülálló személyiségfejlesztő tevékenység lehetőségének megteremtése.
- Egyéni bánásmód maximális érvényesítése, személyiség komplex fejlesztése, derűs, szeretetteljes légkör biztosítása.
- Szokás-szabályrendszer kialakítása, megerősítése, az egészséges életmód szokásainak megalapozása, az egészséges életvitel kialakítása, mely a gyermek számára biztonságot nyújt.
- Az iskolai átmenet zökkenőmentes elősegítése, támogatása, az egész óvodai élet (3-4 év) során.

3. Az óvodai nevelés feladatai, tevékenységei

Egészséges életmód biztosítása

Erkölcsei, érzelmi nevelés és a közösségi nevelés biztosítása

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

3.1. Egészséges életmód biztosítása / Egészségfejlesztési program - 6. sz. mellékletben található

3.2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés

3.2.1 Érzelmi nevelés

Alapelvek

A gyermek választásaiban, döntéseiben, a helyzet megoldásokban való tájékozódása során megtanulja irányítani, saját érzelmeit.

Az érzelmek áthatóan és befolyásolóan, motiválóan jelen vannak a kis gyermek életében, tetteinek „küszöbén”.

A gyermek, jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége.

Hangsúlyos a gyermekek érzelmi nevelése.

Célja

Kapcsolatai során pozitív, kedvező hatások, élmények érik.

A gyermek az óvodapedagógusokban és az óvoda összes dolgozójában társra és ha kell természetes támaszra talál, teret engedve a gyermek önkifejező és önérvényesítő törekvéseinek.

A családok nevelési szokásainak megismerése, közelítése az óvodai nevelési szokásokhoz, erkölcsi normákhoz. Szokás és normarendszer megalapozása.

A családokkal való együttműködés, a családok erősítése, segítése.

Az óvodai élet fokozatos megszerettetése, a biztonság megteremtése, a példamutató magatartás kialakítása, az óvodapedagógus és az óvoda más

dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése. (óvodapedagógus – gyermek; gyermek-dajka, gyermek-gyermek, óvodapedagógus-dajka)

Erkölcsei, akarati tulajdonságok kialakítása, erősítése és fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladatai

- Megteremtjük az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, nyugodt, családi légkört a befogadástól, az óvodáskor végéig.
- Közös élményeket, közös tevékenységeket, közösen végzett munkát, szimbólumokat, jeleket biztosítunk, melyek olyan erkölcsi tulajdonságokat erősítenek meg, mint az együttérzés, figyelmesség, segítőkészség, őszinteség, önfegyelem, pontosság, szorgalom, kitartás, állhatatosság, szabálytartás, önzetlenség, igazságosság, igazmondás.
- Az erkölcsi nevelés folyamatában arra törekszünk, hogy a gyermek önmagát tudja értékelni, nemcsak a tanulás folyamán bekövetkező teljesítményeit, hanem tetteinek helyességét vagy annak tévedését is. (Jó sorrend: önértékelés, majd mások tetteinek értékelése.)
- Az erkölcsi nevelés folyamatában lehetőséget teremtünk a döntésre, választásra, dilemmázásra.
- Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességeket megerősítjük, segítjük a barátkozást, hogy minden gyermek megtalálhassa a helyét, szerepét a csoportban.
- Különbözőségeik elfogadására, tiszteletére neveljük.
- Mindent megteszünk azért, hogy a gyermek önmaga és mások szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére igényt érezzen.
- Kialakítjuk a gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatát.
- Megerősítjük és formáljuk az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességeket, a társas kapcsolatok létrehozásának érdekében.
- A szokás-szabály rendszer, a rugalmas napirend, a csoport hagyományok, szimbólumok, jelképek segítségével biztosítjuk az összetartozást, együttérzést.
- A szülőföldhöz való kötődésre neveljük.

- Fokozott figyelmet fordítunk a halmozottan hátrányos helyzetű, a nehezen szocializálható és a kiemelkedő képességű gyermekek nevelésére, szükség szerint megfelelő szakember segítő közreműködésével. (Utazó gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, pszichológus, logopédus.)

3.2.2. Erkölcsi és közösségi nevelés

„ A leggondosabb családi nevelés sem adhatja meg, amit az óvó nyújt: az emberi közösségbe való beilleszkedést.....”

Kodály Zoltán

Alapelvek

A gyermek, mint egyén megtalálja helyét a közösségben.

Igényévé válik a csoporttal való együttműködés, ugyanakkor – ha arra van szüksége – egyedül is tevékenykedhet, ilyenkor a többiek alkalmazkodnak hozzá.

A közösségi nevelés óvodai nevelésünk szerves része, mely során a gyermek megtanul társaihoz, felnőttekhez, környezetéhez alkalmazkodni.

Az óvoda egyszerre segíti a gyermek szociális érzékenységének fejlődését és éntudatának alakulását, az erkölcsi normák elsajátítását, a másság megértését és elfogadását. Teret ad önkifejező tevékenységeinek.

A szocializáció során különös jelentőségű a közös élményekre épülő, közös tevékenységek gyakorlása. A közösségi nevelés és szocializáció segíti az együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség akarat, ezen belül önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat és szabálytudat fejlődését.

A kisgyermekkor szocializáció fő színtere a család, az óvoda ebben segítő, támogató szerepet tölt be.

A társas kapcsolatok alakulásának legfőbb eszköze a játék, a közös tevékenységek, a közösen végzett feladatok, a különböző szervezeti keretekben megvalósuló tanulási formák.

Célja

A gyermek elfogadja társait, érezze jól magát a közösségben, barátságok szövődjenek.

Érezze az összetartozás erejét, képes legyen együttműködni társaival és a felnőttekkel.

A gyermek és az óvoda dolgozói között pozitív érzelmi kapcsolat alakuljon ki.

A gyermekek haza szeretetre és szülőföldhöz való kötődésre nevelése.

Az óvodapedagógus feladatai

- Megteremtjük a lehetőségét annak, hogy a gyermek kielégíthesse társas szükségleteit, a különbözőség elfogadására törekszünk.
- Biztosítjuk a barátságos, derűs légkört, ösztönözzük a társas kapcsolatok barátságok alakulását.
- Kialakítjuk a pozitív érzelmi kapcsolatokat.
- Otthonossá tesszük a csoportszobát, bensőséges zugot, kuckót alakítunk ki a gyermekek számára.
- Biztosítjuk, hogy sok közös tevékenység során a gyermek közös élményekhez jusson, lehetőséget teremtünk meghitt beszélgetésekre. Kialakítjuk saját csoport hagyományainkat.
- Arra törekszünk, hogy a közösségi élet irányítói, egyben a közösség tagjai is legyünk.
- Az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.
- Az óvoda valamennyi dolgozójának kommunikációja, viselkedése és bánásmódja modell értékű legyen.
- Segítjük a lassabb ütemben fejlődő gyermek felzárkóztatását, a visszahúzódó, szorongó, és „túl mozgékony” gyerek beilleszkedését.
- Törekszünk arra, hogy viszonyunk a gyermekhez megfelelő legyen, következetesen, igazságosan és differenciáltan bánjunk a gyermekkel.

- A kiemelt figyelmet igénylő gyermek nevelését meghatározott, speciális szakemberekkel közösen végezzük. (fejlesztőpedagógus, logopédus, pszichológus, utazó gyógypedagógus).

Óvodánk ünnepei, hagyományai	
Csoport hagyományai	Óvoda hagyományai
Születésnap megünneplése	Madár-ovi program
Névnap köszöntése	Kapcsolattartás a bölcsődékkal, iskolákkal
Anyák napja	Játsonap szervezése a leendő
Évzáró közös játék a szülőkkel	kiscsoportos gyermekek számára
Séták, kirándulások	Szüret
Múzeum, könyvtárlátogatás	Családi közös program (kirándulás, családi sportnap)
Sütés-főzés	Udvarszépítés, kertrendezés közösen a szülőkkel (ősz, tavasz)
Madáretetés	Mikulás
Régi óvodások meghívása igény szerint - élménybeszámoló	Közös családi készülődés az ünnepre, munkadélután (sütés-főzés, ajándékkészítés)
<i>Freinet hagyományok:</i>	Karácsonyi vásár
Életünk könyve	Madárkarácsony
Újságkészítés	Fenyőfaállítás az udvaron közösen a szülőkkel, a szomszédban élő idős emberek meghívása
szülői beszélgető kör szervezése	Farsang
Közös udvari akadályverseny havonta egyszer	Március 15.
Ajándékkészítés, levélküldés az új kiscsoportosoknak	Húsvét
Az óvoda környezetében fellelhető természetes és épített környezeti lehetőségek kihasználása (Városi tanterv)	Zöld ünnepek: Állatok világnapja (október 4.) Víz napja (március 22.) Föld napja (április 22.)
Erdei óvoda – igény szerint	

Mi várható a héten?	Madarak – fák napja (május 10.)
Mi történt a héten? – szülők tájékoztatása a hét várható és elmúlt eseményeiről	Kincskeresők napja Nagycsoportosok búcsúztatása Nemzeti összetartozás napja (június 4.) Népmese napja (szeptember 30.) Magyar költészet napja (április 11.)

3.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

3.3.1. Anyanyelvi nevelés

„Adjunk szót gyermekeinknek!”

C. Freinet

Az anyanyelv a legfontosabb eszköze az emberek közötti kommunikációnak, az önkifejezésnek és a gondolkodásnak. A beszéd és a gondolkodás egymással szoros kapcsolatban van.

Az anyanyelvi - kommunikációs nevelés átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét, közvetítő elemként jelen van a nevelési feladat megvalósításában minden mozzanatában.

Az anyanyelvi nevelés komplex folyamat. Minden feladatot, minden tevékenységet áthatva segíti a gyermek önbizalmának kifejlődését, szociális kapcsolatainak kialakítását és elősegíti a gyermek zökkenőmentes iskolai tanulásának megkezdését.

Az anyanyelvi nevelés célja a gyermek beszédképességének, szókincsének folyamatos fejlesztése, mely a gyermek természetes közlési vágyára épít.

Beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel (a javítgatások elkerülésével) az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

Az anyanyelvi nevelés áthatja az óvodai nevelésünket.

Célja

A gyermek tisztán, szépen, érthetően beszéljen, ismerje, becsülje, szeresse anyanyelvét.

Fejlődjön szókinccse.

Természetes beszélőkedve alakuljon.

A kommunikáció és kifejező készsége fejlődjön.

Az óvodapedagógus feladatai

- A beszélgető köröket minden nap, rugalmas időkeretben, meghatározott helyen szervezzük. Építünk a gyermek meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire. Általában, a levegőzés előtt, a csoportszoba kijelölt helyén (szőnyegen, kispárnákon ülve), kötetlen vagy kötött témáról beszélgetnek a gyerekek, miközben elsajátítják az érvelés, meggyőzés, megegyezés szabályait.
- Az egyéni differenciált fejlesztés érdekében anyanyelvi felmérést és fejlesztő programot használunk.
- Beszédünk érthető, egyszerű és világos. Nevelőmunkánkban a metakommunikációt (gesztus, mimika, testbeszéd) a verbális kommunikációval összehangoljuk.
- Kiemelten foglalkozunk a beszédhibás gyerekekkel.
- A változatos nyelvtörők, mondókák, beszéd és gondolkodást fejlesztő játékokon kívül alkalmazzuk a drámapedagógia módszereit, illetve eszközeit.
- Beszélgetésre alkalmas nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtésével beszélgető kört alakítunk, ahol bátran, szívesen elmondhatja a gyermek kitalált történeteit, meséit, gondolatait, véleményét, élményeit. Lehetőséget kapnak a gyerekek a folyamatos beszéd gyakorlására, képessé válnak társaik meghallgatására.
- A beszélgető körök témáit dokumentáljuk, alkalmanként szülők bevonásával szervezzük (érdekes foglalkozású szülők).
- Megteremtjük a bábozás, dramatizálás, színpadi kifejezés feltételeit, ezzel a beszédfejlesztés, szabad szövegalkotás, szókinccsfejlesztés lehetőségét biztosítjuk.

- Lehetőséget biztosítunk az egész nap folyamán a helyes kiejtés gyakorlására, a beszédtechnika fejlesztésére, a metakommunikációs, kommunikációs játékok megtanítására.
- A drámapedagógia lehetőségeit kihasználjuk (önismereti, szituációs játékok) a hiányzó vagy fejlesztésre szoruló képességek célzott fejlesztésére is.

3.3.2. Értelmi nevelés és fejlesztés

Alapelvek

Minden gyermek a saját képességeihez mérten fejlődik.

Célja

A gyermek egyéni fejlettségéhez igazodó differenciált képességfejlesztés, spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.

Sokoldalú ismeretek, készségek, képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség) fejlesztése a mindennapi életben, a szükséges tevékenységek elsajátíttatása.

Az esztétikai értékek befogadására, szeretetére és megóvására nevelés.

A gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése, a kreativitás előtérbe helyezése és a kompetencia érzés kialakítása, fenntartása.

Az óvodapedagógus feladatai

- Változatos tevékenységeket biztosítunk a természetes érdeklődés, kíváncsiság kielégítésére (műhelyek).
- Olyan tevékenységrendszert alakítunk ki, mely a gyermekek ismeretanyagot tartalmazó érdeklődésére, cselekvésére és előzetes tudására alapul.
- Megteremtjük annak a lehetőségét, hogy a gyermek a játékon, a művészetekben, az alkotó munkán, saját tevékenységén keresztül szerezhessen meg azokat az élményeket, amelyek megnyitják és ébren tartják a gyerekekben a vágyat a környező világ megismerésére, a tanulás örömeinek átélésére.
- Példamutató magatartással fejlesztjük a gyermek anyanyelvi és kommunikációs képességét, beszélgető kört szervezünk, a drámajátékok adta lehetőségeket rendszeresen kihasználjuk.

- Fejlesztjük az értelmi képességeket érzékelés, észlelés, emlékezet figyelem, képzelet, gondolkodás.
- Fejlesztjük a kreativitást.
- Kiemelt feladatunk: felzárkóztatás, tehetséggondozás.

4. Az óvodai élet megszervezésének elvei

4.1. Személyi feltételek

Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Évek óta összeszokott, stabil testülettel dolgozunk. Pedagógiai programunk megvalósítását a megfelelő személyi ellátottság és képzettség biztosítja. A továbbképzések a helyi óvodai program célkitűzéseinek, feladatainak megvalósítását szolgálják.

Csoportonként 2 szakképzett óvodapedagógus látja el a feladatokat. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.

A pedagógussegítő szakemberek (dajka) szorosan együttműködnek az óvodapedagógussal a napi tevékenységekben. Az óvodapedagógussal összehangolt munkájuk hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.

Feladatunk lehetőséget teremteni a migráns gyermek számára, hogy megismerhesse más népek kultúráját, anyanyelvét.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermek fejlesztését speciálisan képzett szakemberek végzik.

Az óvodapedagógusok felsőfokú és főiskolai végzettséggel rendelkeznek, vannak akiknek szakirányú végzettségük is van:

- vezető óvodapedagógus,
- fejlesztőpedagógus,
- óvodai szakértő.

A kollégákat ösztönözzük a másoddiploma és a szakvizsga megszerzésére.

A programunk megvalósításában az alábbi szakemberek segítik még a munkánkat:

- fejlesztő pedagógus
- pszichológus
- logopédus
- pedagógiai asszisztens
- óvodatitkár
- gondnok, karbantartó
- kertész

4.2. Tárgyi feltétel

Az elmúlt években eszközeink fejlesztését, bővítését az eszköznormát figyelembe véve, a pedagógiai célkitűzéseink szerint valósítottuk meg.

A törvényi kötelezettségeknek megfelelően, szakember segítségével és a sérült gyermek állapotának megfelelően biztosítjuk.

A tárgyi felszereléseket, melyeket a gyermek használ, számára hozzáférhető módon és a gyermeke biztonságára ügyelve helyezük el.

A biztonságos tárgyi környezetet a sérülés-specifikus szempontok figyelembe vételével – a csoportszobában, a gyermek által is látogatott helyiségekben, területeken egyaránt – biztosítjuk (tornaterem).

A tornaterem sport szereit folyamatosan fejlesztjük, melyhez gyakran szülői segítséget is kapunk.

A csoportszobák berendezésénél figyelembe vesszük, hogy speciális műhelyeink zavartalanul működhessenek. Ezeket szükség szerint elkülönítjük egymástól – kuckók kialakítása.

A fejlesztés speciális eszközeit az óvoda és a fejlesztést végző szakember számára a gyermekek sérültségéhez megfelelően alakítjuk.

Tárgyi ellátottságunkat az elmúlt években pályázatokon nyert összegekkel, pénzmaradványok átcsoportosításával és a fejlesztés tudatos tervezésével tudtuk gyarapítani (udvari sporteszközök, bútorok).

Folyamatosan sok segítséget kaptunk és kapunk a szülőktől, önkormányzattól.

Lehetőséget biztosítunk a szülők számára, hogy részt vehessenek az óvodánk szépítésében (Föld napja, kertrendezés, munkadélutánok)

Fontos feladat, az óvoda belső (csoportszobák, kiegészítő helyiségek) és külső (udvar) fejlesztésében az egyensúly megtartása.

Évente, játék és eszközvásárlási lehetőséget biztosítunk (csoportszoba, udvar).

4.3. Az óvodai élet megszervezése

Az óvodai nevelés során, a tevékenységek aktív részvételének megteremtésével segítjük a gyermeki személyiség teljes kibontakozását. Az óvoda teljes nyitva tartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

Az óvodába lépés egyik legfontosabb állomása, időszaka a befogadás, mely körültekintő és alapos szervezőmunkát igényel. Tudjuk, hogy a kisgyermek számára meghatározóak az első óvodai élmények. Családias, otthonos, biztosságot sugárzó légkört teremtünk új óvodásaink fogadására. A szülői igények figyelembevételével, és a pedagógusok tapasztalatai alapján tervezzük és szervezzük az óvodai befogadást.

4.3.1. Az óvodai befogadás

Alapelvei

Az egyéni különbségeknek tudatában kezdjük a befogadást.

A családi nevelés elsődlegességét figyelembe véve, a szülővel közösen alakítjuk ki a befogadás főbb mozzanatait.

A bölcsődéből jövő gyermek zökkenőmentes befogadása ugyanolyan előkészülettel és ugyanolyan módszerrel történik, mint a családból jövő gyermeké.

Célja

A gyermek zökkenőmentesen illeszkedjen be az óvodai életbe.

Ismerkedjen meg az új környezettel, gyerekekkel, felnőttekkel.

Az óvodapedagógus feladatai

- Szülői igények alapján lehetővé tesszük a fokozatos anyás befogadást, a szeptemberben induló új kiscsoportban 1-2 hétre ütemezve. (Első napokban csak 1-2 órát, majd első hétvégére egész délelőttöt, második hét végére már alvás alatt is.)
- Az év közben érkező gyermek számára 1-2 napot biztosítunk, hogy ne zavarják a már beszkokott gyermekek óvodai életritmusát.
- A gyermek óvodába lépése előtt felvesszük a kapcsolatot a családdal, meglátogatjuk a gyermeket otthonában, tájékozódunk a gyermek szokásairól még az óvodába lépés előtt.
- A „0”-dik szülői értekezleten tájékoztatjuk a szülőket az óvoda rendjéről. Ismerkedési játszó délelőttöt szervezünk, ahol az új gyermekek és szülei megismerkedhetnek az óvónőkkel, egymással.
- Legfőbb feladatunknak tekintjük, hogy szeretettel, megértéssel, maximális odafigyeléssel forduljunk minden gyermekhez, hogy minél előbb biztonságban érezzék magukat.

4.3.2. A napirend

- A napirend egy keret, amely rugalmasan változhat az igényeknek megfelelően, figyelembe véve a gyermekek egyéni szükségleteit.
- Biztosítja az életkornak megfelelő életritmust, a nap során a folyamatosságot (folyamatos étkezés, napirend).
- Megfelelő szokás-szabályrendszer, életrend kialakításával biztosítja a nyugodt, alkotó légkört (szabad játék, szabadidős tevékenység, műhelymunka, beszélgető kör), szem előtt tartva a játék elsődleges szerepét.
- A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.
- A gondozásnak kiemelt szerepe van, melynek során is neveljük a gyermeket, alakítjuk kapcsolataikat, segítjük az önállóság fejlődését együttműködve a dajkákkal.

Délelőtti óvodai élet

6-12	Gyermekek fogadása Szabad játék, óvónő által felajánlott tevékenységek kötött és kötetlen műhelymunkák keretében, szabad önkifejezés, beszélgető kör, folyamatos reggeli (8-9-ig)
10-10.15-ig	Mindennapos testnevelés Játék a szabadban, szabad önkifejezés, mozgásos tevékenységek biztosítása

Ebéd időszak

12-13-ig	Ebéd, tisztálkodás
----------	--------------------

Pihenő idő

13-15-ig	Pihenés
-----------------	---------

Délutáni óvodai élet

15 – 17 -ig	Uzsonna, szabad játék tevékenységek műhelyekben
17-18-ig	Szabad játék összevont csoportban

Nyári napirend javaslat**Délelőtti óvodai élet**

6-12-ig	Gyermekek fogadása, szabad játék Játék, mozgás a szabadban, és óvónő által felajánlott tevékenységek az udvaron Műhelyek, szabad rajz a teraszon Mozgásos játékok – mozgásfejlesztő eszközök
10.10.30-ig	Mindennapos testnevelés Pancsolás lehetőségének biztosítása Homokozás, sarazás Énekes játékok szervezése

Ebéd időszak

12-13-ig Tisztálkodás, ebéd

Pihenő idő

13-15-ig Pihenés

Délutáni óvodai élet

15-18-ig Uzsonna, szabad játék az udvaron

4.3.3. Hetirend

A tanulási folyamatot projektekből tervezzük, komplexen, minden oldalról megközelítve foglalkozunk egy-egy témával. A tanulási tevékenységeket kötött és kötetlen műhelymunkák keretében valósítjuk meg. Ez a gyerekekkel közösen történő heti tervezéssel kezdődik (ötletbörze). Közösen döntjük el, hogyan dolgozzuk fel az adott témát, ki, mit fog csinálni, kivel fog dolgozni, mennyi ideig (kooperatív technika).

Az adott témát komplex módon, többféle oldalról közelítjük meg. A téma feldolgozása három fő szakaszra osztható:

- Előkészítés (gyűjtő munka)
- Feldolgozás
- A téma lezárása

Egy héten belül a tanulási tevékenységek minden területe megjelenik, naponta többféle is, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével. Tevékenység választó táblán jelzi a gyermek, hogy melyik műhelymunkában kíván részt venni aznap.

A testnevelésnek, a mozgásos tevékenységnek csoportonként adott napja van.

Heti egy alkalommal, délutáni úszás lehetőséget biztosítunk a nagyobb gyerekek számára.

A tanköteles gyermekek számára heti egy alkalommal délutáni tehetség műhely keretében óvodapedagógus tart mikro csoportos foglalkozást.

4.4. Az óvoda kapcsolatai

Az óvodai nevelés a családi nevelés elsődlegességét hangsúlyozva és szorosan együttműködve szolgálja a gyermek fejlődését.

Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait. Segítségnyújtáskor a családhoz illesztett megoldásokat keresünk. (Családlátogatás, szülői értekezlet, szülő klub, fogadó óra, nyílt nap, szülői munka délután, ünnepek, kirándulások, fejlesztő beszélgetések.)

Családdal való együttműködés alapelvei

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve és gazdagítva szolgálja a gyermek fejlődését.

Szorosan együttműködve a családdal, változatos formában: a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig. Elismerjük a család elsődlegességét, segítjük a szülőket a nevelésben.

Törekedve a családok szokásainak megismerésére.

Segítve a szülőket a helyes életvitel alakításában.

Célunk az együttnevelés, együttműködés.

Elveink: a bizalommal teli, őszinte óvodai légkör, az egyenrangú partnerkapcsolat, a különbözőség tisztelete, elfogadása.

Együttműködésének formái, lehetőségei:

A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

SZMK számára évente kétszer értekezletet tartunk.

Családlátogatás: a gyermeket, a befogadási időszakot követően, otthonában meglátogatjuk. Indokolt esetben év közben is.

Fogadóórát a szülők igényeihez igazodva tartjuk. Megteremtik annak lehetőségét, hogy az egyéni gondokat, problémákat négy szemközt beszélhessék meg a szülővel.

Nyílt nap lehetőségét minden évben felajánlják a szülőknek, amikor betekintést nyernek a mindennapi munkánkba.

Szülői értekezletet egy évben minimum 2 alkalommal tartanak. Az újonnan felvett gyermekek szüleinek "0"-dik szülői értekezletet tartanak, még a gyermek óvodába lépése előtt. A leendő kiscsoportosokat személyre szóló levélben hívják meg egy játszó délelőttre.

Iskolába lépés előtt segítik a szülőket és tájékoztatják az iskolák programjairól, nyílt napjairól. Segítenek a szülőknek a gyermek számára legmegfelelőbb iskola kiválasztásában. Figyelemmel kísérik a gyermek fejlődését, kapcsolatot tartanak az első osztályos tanítóknakkal.

Ünnepek: Vannak közös, nyílt ünnepeink, amin a szülők is részt vesznek (pl.: karácsonyi készülődés).

Óvodánkban Szülő Klub működik.

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését.

Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait. Segítségnyújtáskor a családhoz illesztett megoldásokat keresünk. (Családlátogatás, szülői értekezlet, szülő klub, fogadó óra, nyílt nap, szülői munka délután, ünnepek, kirándulások.)

Tervezési, szervezési, információs kommunikációs feladatok az együttműködés továbbfejlesztése érdekében

Továbbfejlesztés tartalma

- Játszódelutánok szervezése, közös tevékenységek műhelyekben.
- Kincskeresők napja. Minden évben közös „kincskeresés” az udvaron, játék, mozgás, műhelyekben különböző technikák elsajátítása, együtt tevékenykedés a szülőkkel.
- A Föld napján közös ültetés, kertészkedés.
- Udvarszépítés, kertrendezés.. Az óvoda udvarának rendbetétele, udvari játékok javítása, kezelése.
- Szülők bevonása a természeti és társadalmi ünnepek előkészítésébe, gyűjtőmunkába.

- Különleges foglalkozású szülők meghívása óvodánkba, beszélgetés a munkájáról.
- Gondolkodjunk együtt gyermekünkről - írásbeli tájékoztató

Kapcsolatot tartunk:

- Fenntartó Önkormányzat
- Pedagógiai szakszolgálat (Nevelési tanácsadóval, logopédussal, pszichológussal, utazó gyógypedagógussal)
- Bárka
- Egészségügyi intézményekkel (fogorvos, gyermekorvos, védőnő, ÁNTSZ)
- Közművelődési intézményekkel (könyvtár, iskolák, bölcsődék)
- Nemzeti, etnikai kisebbségi önkormányzatokkal, szervezetekkel,
- Freinet óvodákkal
- Freinet egyesülettel (továbbképzés, intézménylátogatás tábor)

5. Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógusok feladatai

5.1. Játék

Alapelvek

Az óvodás gyermek legelemibb pszichikus szükséglete és létformája a játék, a legfontosabb tevékenysége.

A játék eszköz, módszer és az óvodai élet legfőbb tevékenységformája.

A szabad játékban, mint egyedülálló személyiségfejlesztő lehetőségben tükröződnek a változatos tevékenységek és élmények, tapasztalatok, belső feszültségek, külső hatások, vágyak. A kialakult játékot érzelmek, indulatok vezérik. Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

A kezdeményezett játékban az óvónő szerepe dominál, melynek célja:

1. maga a játék
2. a tanulás
3. a fejlesztés

A játék legfőbb sajátossága, hogy fejleszti a gyermek személyiségét, biztosítja minden gyermek számára, hogy egyéni vágyai, ötletei kibontakozhassanak.

A játék a gyermek számára a legfőbb élményforrás, ugyanakkor a személyiségfejlesztésének színtere, a tanulás, a készség-képességfejlesztés leghatékonyabb módja.

Fejleszti a pszichikumot, a kreativitást. Erősítő, élményt adó tevékenység.

Célja

A játék tevékenység minél gazdagabb feltételeinek biztosítása, annak érdekében, hogy a gyermek személyisége sokoldalúan, harmonikusan fejlődjön.

A gyermek minden tevékenységet játékként éljen meg.

A játék választása önkéntes.

A játékon keresztül tapasztalja meg a körülötte lévő világ sokszínűségét.

Szerezzen ismereteket, örömhöz, sikerélményhez jusson.

Alakuljon közösségi magatartása.

A játék alapja a későbbi tanulásnak és munkának.

A játék során fejlődjön személyisége, alakuljon fegyelme.

Az óvodapedagógus feladatai

- Tudatos, felelősség teli játéktámogató magatartásunkkal biztosítjuk azokat a feltételeket, amelyek kedvezően hatnak a szabad játék kialakulására és harmonikusabbá teszi a gyermek fejlődését.
- Biztosítjuk minden gyerek számára, hogy egyéni vágyai, ötletei kibontakozhassanak.
- Az örömteli játékhoz biztosítjuk a nyugodt légkört, helyet, időt, eszközt.
- Segítjük az önkéntes, szabad választás, önállóság érvényesülését a játék megszervezésében, a téma megválasztásában.
- Élményekhez juttatjuk a gyereket.
- Tudatos jelenlétünkkel biztosítjuk a szabad játék kibontakozását (együttjátás, támogató, ösztönző magatartás A magányosan játszó gyermeket segítjük abban, hogy a közös játékokba bekapcsolódjanak. Ösztönzzük a konfliktusok

önálló megoldására, segítjük a negatív élmények feldolgozását, a szorongó gyermeknek biztonságot nyújtunk.

- Állandó és ideiglenes játszóhelyeket, természetes, esztétikus eszközöket biztosítunk a barkácsoláshoz, festéshez, mintázáshoz, bábozáshoz, dramatizáláshoz. A gyermek egyéni ötletei alapján műhelyekben tevékenykedhet, különböző technikák Freinet felhasználásával: szabad önkifejezés, szabad rajz, mozgás, színpadi kifejezés.
- A játékban megjelenő élmények kiszámíthatatlanságából következően nem tervezzük meg a (szerep) játékot, ugyanakkor segítjük, támogatjuk a gyermek elképzelései megvalósításában.
- A különböző műhelyekben (zene - bona sarok, mesekuckó, ügyes kezek műhelye), a gyerekek önállóan, saját elképzeléseik alapján alakíthatják játéktevékenységüket.
- Meghitt sarkok, kuckók kialakításával lehetőséget kínálunk az örömteli közös játékra, életkori sajátosságokból fakadó egyedüllétre.
- Az évszakoknak megfelelően szervezzük és tervezzük az udvari életet, biztosítva a gyermekek számára az átjárhatóságot. Előre tervezett, mozgásos és énekes tevékenységet kínálunk a gyermekeknek. Minden csoportból részt vehetnek ezeken, a tevékenységeken. (Udvar projekt.)
- A játéktevékenységeket (barkácsolás, bábozás-dramatizálás, körjátékok, mozgásos tevékenységek) műhelyekben valósítjuk meg.
- Lehetőséget biztosítunk a játék folytatására (udvaron, több napon keresztül).
- A biztonság megteremtése érdekében a veszélyforrásokat megszüntetjük, az eszközhasználat szabályait elmélyítjük, a viselkedési szokás-szabályokat kialakítjuk. (A konkrét feladatok a Nevelési Tervben fogalmazódnak meg.)
- Életkorához és képességszintjéhez illeszkedő szabályjátékokkal ismertetjük meg a gyereket, amelyeket indirekt módon irányítunk.
- A konfliktusok önálló megoldására törekedve segítséget nyújtunk a megoldásban.

A gyermek tevékenységei

Gyakorló játék során a gyerek a felhasznált anyagok, eszközök tulajdonságaival, a tárgyak egymáshoz való viszonyával, működésével ismerkedik.

Fejlődik nagymozgása, finommozgása, mozgáskoordinációja, tér észlelése, tapintásos észlelése, verbális készsége.

Sokszori ismétléssel, gyakorlással a különböző funkciója fejlődik.

Nyelvi játékokat játszik, halandzsázik, tapsikoltatókat, lovagoltatókat ismer meg, nagymozgásokat végez.

Szimbolikus szerepjáték során megjeleníti a felnőttek és a gyerekek közötti kapcsolatokat, s közben új magatartási formákat sajátít el.

A gyermek a hozzá érzelmileg közel álló felnőtteket és társakat utánozza.

A szimbolikus szerepjáték során alakul szocializációs készsége, kommunikációja, erkölcsi, akarati tulajdonságai, kognitív képességei.

Barkácsolás során a gyermek a játékhoz szükséges eszközöket, kiegészítőket készít, és azt felhasználja a játékban. A természetben található anyagokat, terméseket felhasználja, bábót készít.

Különbféle anyagokkal, technikákkal ismerkedik.

Bábozás, dramatizálás során a gyermekirodalmi élményeit, saját elgondolását jeleníti meg. Szituációk teremtésével problémamegoldó, szimulációs játékokat játszik.

Építő-konstrukciós játék során sokrétű tapasztalatot szerez, megtanulja az anyagok kezelését, használatát. Anyagokból eszközöket készít, melyeket felhasznál a játéka során.

Alakul szem-kéz koordinációja, finommozgása, térészlelése, alak és forma állandósága, rész és egész viszonyának észlelése, képzelete, kreativitása, vizuális memóriája.

Szabályjáték során a gyermek alkalmazkodik a játék menetének pontos betartásához. Szabályoknak megfelelően viselkedik, érzelmeit irányítja, kölcsönösen segítik egymást.

Fejlődik kognitív képessége, formálódik akarati tulajdonsága, szocializációs képessége.

Drámajáték

Alapelvek

A játékra alapoz, gyermeki cselekvésre készítet, feltárja és fejleszti a kreatív képességeket, érzelmi biztonságot nyújt.

Az egyén szférájának tiszteletben tartása, a játékban senki nem sérülhet.

A drámajáték az önkéntesség elvén alapul.

Célja

A játék során minden gyermek a saját érzelmeit, érzéseit, élményeit élje át.

A beszédkészség, kommunikációs készség, az együttműködő képesség fejlődésével váljon alkalmassá az iskolai élet megkezdésére.

Az óvodapedagógus feladatai

- Biztosítjuk a nyugodt helyet, időt a játékra.
- Érzelmi biztonságot nyújtunk, empátiát, megértést sugallunk.
- Értékeket közvetítünk, modellt nyújtunk a szerepjátékra, nyelvhasználatra, viselkedésre, kudarc tűrésre stb.
- Elősegítjük a közösségek és kapcsolatok alakulását, a csoport és az egyén együttműködési készségét.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Alkalmazkodik a szerepjáték szabályaihoz és játszótársaihoz. Képes olyan játékhelyzeteket létrehozni, amelyekben tapasztalatai és érdeklődése alapján ábrázolja a felnőttek tevékenységeit.
- Eszközöket készít a szerepjátékához, és a bábozáshoz, melyeket felhasznál a játékában, és a dramatizálásban. Építések során egyre bonyolultabb formákat alkot. A nehezebb játékelemeket biztosan kezeli. A különböző anyagokat, eszközöket egyéni ötlet alapján, önállóan használja.
- Igényli a közös játékot.
- Szabályokhoz alkalmazkodik.
- Elfogadja társai elképzeléseit is (nem csak vezető szerepet vállal).
- A közös játék öröme alakítja a társakhoz való viszonyát.

- Kommunikációs, kapcsolatteremtő készsége fejlődik.
- Megtanulja az együttérzés, kibékülés, vigasztalás, kivárási érzését is.
- Felismeri az erkölcsi szokásokat, formálódik erkölcsi ítéletalkotása.

Funkcionális eszközök felsorolása

- Természetes alapanyagú játékok biztosítása.
- Mozgást és értelmi képességet fejlesztő játékok.
- Természetes anyagok biztosítása barkácsoláshoz, bábozáshoz (kukoricacsuhé, nád, gyékény, nemez, rafia).

5.2. Verselés, mesélés

Az irodalmi nevelés során a gyermek érzelemléleke, fantáziája felélénkül. Színház, bábszínház, könyvtár látogatás során irodalmi élményhez jut, kitérül előtte a világ.

Az irodalmi élmények hatására belső képvilágot jelenít meg és ez a folyamat a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A mindennapos mesélés a kisgyermek érzelmi fejlődésének szilárd eszköze.

A mese, vers, mondóka, dúdolók a gyermeknek érzelmi élményeket adnak. Azonosul a mesélővel, a mese szereplőivel, átérzi, és átéli a helyzeteket, történeteket. Ráébreszti a gyermeket a realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésére. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A "mesekuckóban" bábozással, dramatizálással újra éli a mese élményeit, hangulatát.

Az irodalmi művek során (népi, klasszikus és kortárs irodalom) gazdagodik a gyermekek szókincse, kifejezőkészsége, fejlődik jelleme, erkölcsi magatartása.

A gyermek saját vers és mese alkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő összekapcsolása a szabad önkifejezés egyik módja.

Az irodalmi nevelés során a vers és mese hallgatása nyugodt, bensőséges légkörben különféle technikákkal történik.

Célja

Az érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődése irodalmi művek segítségével.

Pozitív személyiségjegyek erősítése.

Az óvodapedagógus feladatai

- Lehetőséget teremtünk a gyermeknek a szabad vers, mese kitalálására, megfogalmazására.
- Esztétikus eszközöket, megfelelő anyagokat, biztosítunk a bábozáshoz, dramatizáláshoz.
- Megfelelő hangulatot (gyertyagyújtás, kedvenc báb elővétele, mesedoboz, mesetarisznya, stb.), nyugodt légkört biztosítunk a vers és a mese hallgatására, élményszerű előadásmódra törekszünk.
- Megteremtjük a minden napos mesélés állandó helyét (mesekuckó), a bábozás dramatizálás lehetőségét.
- Beszélgető körök alakításával megteremtjük a folyamatos mesélés, improvizálás, szabad szövegalkotás lehetőségét, fejlesztjük a gyerekek szókészletét.
- Színház, könyvtárlátogatást szervezünk. A felhasznált irodalmi anyagokat összegyűjtjük, tovább bővítjük.

A gyermek tevékenységei

- A gyermek mindennapos óvodai életét áthatja, minden tevékenységben megjelenik.
- A "mesekuckó" meghitt légkörében mesét hallgat, mondókát, hívogatót, kiszámolót mond és játszik, képeskönyvet nézeget, meséket, történeteket ad elő, illusztrál. Az ismert meséket elbábozza, eljátssza.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Játék közben szövegeket, rigmusokat mondogat.
- Ismeri a korosztályának megfelelő irodalmi alkotásokat.
- Szereti a meséket, verseket hallgatni, esetenként előadni, eljátszani.

- Korának megfelelően figyelmesen, hallgatja a mesét, kulturáltan viselkedik színházban, könyvtárban.
- Ismer 10-12 mondókát.
- Ismer 15-20 mesét.
- Ismer 8-10 verset.
- Szívesen hallgat folytatásos meséket, történeteket. Azok történéseit nyomon tudja követni.
- Segít a mesemondásban, mesefűzésben egyéni fejlettségének megfelelően.
- Alkalmazkodik a mesehallgatáshoz szükséges helyzethez.
- Használja és vigyáz a mesekönyvekre.

Funkcionális eszközök felsorolása

- Ujjbábok, kesztyűbábok, paraván,
- Mese, versgyűjtemény,
- Esztétikus kiegészítő eszközök a mesékhez, dramatizáláshoz (ruhák, kalapok, stb.)
- Mécses, gyertya, mesetarisznya, mesedoboz.

5.3. Ének, zene, énekes játék, gyermek tánc

Az ének, zene, az énekes játék, gyermektáncok, népi táncok közvetítő szerepet töltenek be, a művészet, a kultúra sokrétű megismeréshez.

A zenei nevelés során, az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenység (ölbeli játékok, gyermek néptáncok, énekes gyermekjátékok) közben a gyermek mindennap felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. Ezeken keresztül gazdagítjuk a gyermek lelki, érzelmi életét, elősegítjük érzelmei kifejezését (szabad önkifejezés).

A zenei alkotások, improvizációk segítik a gyereket ahhoz, hogy felfedezze, kifejezheti magát, zörejek, hangok ritmusok és dallamok segítségével. Általa kommunikálni tud, és alkalmasak az önkifejezésre, és az egymásra figyelő tevékenységekre.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközei a gyermek zenei képességeinek (ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és a zenei kreativitásának alakításában.

A közös éneklés, a néptánc, gyermektánc által fejlődik a gyermek harmonikusmozgása, esztétikai érzéke, ízlésvilága.

Célja

Ének-zenei nevelés megalapozása, a zenei anyanyelv kialakulása.

Népi hagyományok megismertetése, őrzése. Hagyományápolás.

Népdalok, néptáncok, népi játékok megismertetése.

A zenei ízlés, esztétikai érzék fejlődése.

A gyermek mozgásának összerendezése, mozgáskultúrájának alakítása.

Az óvodapedagógus feladatai

- Biztosítjuk, hogy a gyermek oldott légkörben, a saját ötleteit megvalósíthassa. Az egész nap folyamán zenei élményhez jusson, tapasztalatokat szerezzen a környezet hangjairól, a zenei hangokról, zörejeiről.
- A zenei képesség fejlesztésében a fokozatosság elvét betartjuk, figyelembe véve a gyermek életkorát és egyéni fejlettségi szintjét, és érdeklődését.
- A zenei anyagot igényesen, életkornak megfelelően választjuk ki (élménynyújtás - befogadás, átélés, szokások, hagyományok).
- A gyermek számára minél több lehetőséget teremtünk arra, hogy a gyermek saját kedvére énekeljen, dallamrészleteket, vagy csak kitalált szöveget, hogy ösztönös alkotókedve kibontakozzon, zenei élményhez jusson.
- Lehetővé tesszük, hogy a gyermek minél több tapasztalatot szerezzen a zene területén is (zörejek, zenei hangok), hangszerek megismerésében.
- Körjátékokat játszunk a néphagyomány elemeit használva, hogy az ének-zene és a hozzá kapcsolódó mozgás az óvodai élet minden napos része legyen.
- Biztosítjuk a zenei képességek fejlődését: hallásfejlesztés (magas-mély, halk-hangos, gyors-lassú), ritmusérzék fejlesztés (egyenletes lüktetés, ritmus motívum visszaadása, kettes lüktetés).

- "Zene-bona sarokban" ösztönözzük a gyerekeket a szabad zenei alkotások, mozgások végzésére.
- A nemzeti, kisebbségi gyermek nevelésében erősítjük hovatartozásukat, hagyományaikkal, népzeneikkel, népi játékaikkal.

A gyermek tevékenységei

- Hangszereket készít, használja, zenét hallgat, improvizál.
- Gyermeknek ajánlott néptánc egyszerű elemeivel ismerkedik.
- Változatos körjátékokat, népi játékokat ismer meg, felelgetős játékokat énekel, gyakorolja a dallambújtatást, dallamfelismerést kezdő vagy záró motívumról.
- Megfigyeli a természetben és a környezetében hallható zörejeket, beszéd és énekhangot, zenét, és különbséget tesz a hangszínek között.
- Az egyenletes lüktetést és a ritmust megkülönbözteti egymástól, különböző tempóban énekel, mozgással is érzékelteti.
- Ritmusról felismeri a dalokat, mondókákat.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A mondókákat - az egyenletes lüktetést kiemelve - a magyar beszéd ritmusa szerint mondja.
- Örömmel és élvezettel talál ki egyszerű dallammotívumokat, azokat egyedül egyéni képességeinek megfelelően, tisztán visszaénekl.
- Egyszerű dallamokat térben a kezével mutat.
- Ritmushangszereket készít, azokat használja, zeneműveket hallgat.
- Felismeri a dallamot, különbséget tesz az egyenletes lüktetés és a ritmus között, megkülönbözteti a beszéd és zörejangokat, hangszíneket.
- Örömmel játszik egyszerű játékos, táncos mozgásokat, körjátékokat.
- Felelgetős játékokat folyamatosan az óvónő segítségével nélkül is el tud énekelni.
- Ismeri a magas- mély hang közötti különbségeket, tud halkán, hangosan énekelni, beszélni.
- Egyszerűbb dalokat felismer dúdolásról.
- 10 dalt biztonságosan tud egyénileg vagy csoportosan elénekelni.
- Örömmel hallgatja a zenét.

Funkcionális eszközök felsorolása

- Hangszerek (ritmushangszerek folyamatos bővítése, cseréje).
- Magnó, CD-lejátszó, CD-k.
- Zenei anyag bővítése.
- Más népek zenei anyagának gyűjtése.

5.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A rajzolás, festés, mintázás építés, képalakítás, a kézi munka, az ábrázolás különböző fajtái, a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés, fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Célja

A gyermeki személyiség fejlesztése a szabad önkifejezés változatos eszközeivel és technikák alkalmazásával.

A gyermeki igény kialakítása az alkotásra, a szabad önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Örömmel tevékenykedjen a nap folyamán, miközben a gyermek esztétikai érzéke és finom motorikus képessége fejlődik.

Az ábrázolás eszközeivel, színekkel, vonalakkal, formákkal a gyerek hangulatát, belső világát, érzéseit, élményeit fejezze ki. Tevékenysége során különböző technikákkal, anyagokkal ismerkedjen meg.

Az óvodapedagógus feladatai

Biztosítjuk az ábrázolási tevékenységek lehetőségét, helyét, idejét, megfelelő minőségű és méretű eszközét az egész nap folyamán.

- Megtanítjuk a gyermeket a különféle eszközök használatára, választási lehetőséget biztosítunk a változatos technikák alkalmazására.
- Változatos élménynyújtással törekszünk a szabad alkotás, önkifejezés megvalósítására.

- Alkotó műhelyekben biztosítjuk a megfelelő eszközöket és elegendő időt a gyermekek ábrázoló és konstruáló képességének fejlődéséhez.
- Sokféle technikát és élményanyagot kínálunk a gyermeknek, hogy alkotó fantáziáját és megfigyelését képen és térben megjelenítse. Fokozatosan alakítjuk ki az emberábrázolás készségét.
- Lehetőséget adunk a vizuális és kommunikációs tevékenységek összekapcsolására.
- Arra törekszünk, hogy múzeumokkal, kiállításokkal, helyi műemlékekkel, szép parkokkal, kézműves műhelyekkel, népi kismesterségekkel, műalkotásokkal ismerkedjen meg a gyermek.

A gyermek tevékenységei

- Különböző technikákkal ismerkedik, azokat alkalmazza.
- Tapasztalatokat szerez és megfigyeléseket végez, ismerkedik az anyagokkal, arányokkal, színekkel, formákkal
- Meséket, eseményeket, történeteket jelenít meg képen, formában.
- Építő, szerkesztő, konstruáló munkálkodással játékokat, bábokat, modelleket, kiegészítőket készít a játékához.
- Múzeumokat, kiállításokat látogat, séták alkalmával a környezet esztétikájával ismerkedik.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Élményei, elképzelései, képzeleti megjelenítésében biztonsággal használja a képi kifejezés változatos eszközeit.
- Térben, síkban megjelenít különböző dolgokat.
- Jelezni tudja képalakításában az elemi térviszonylatokat.
- Bátran használja a színeket, színhasználatában érvényesíti kedvelt színeit.
- Formaábrázolása változatos, hangsúlyozza a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat. Emberábrázolásában megjelennek a részformák, egyszerűbb mozgások jelzései.
- Elképzelései és megfigyelései alapján formáz, mintáz.

- Egyéni képességeinek megfelelően alkalmazza a megismert technikákat (vágás, tépés, hajtogatás, ragasztás, konstruálás, összeszerelés, varrás, kötözés, szövés).
- Önállóan és csoportmunkában kooperálva, készít egyszerű játékokat, kellékeket, modelleket, maketteket.
- Az építésben sokféle tapasztalattal rendelkeznek, a változatos alakú zárt és nyitott terek elkészítésében, az építmények egyensúlyának megteremtésében.
- Szívesen vesz részt környezetének szépítésében.

Funkcionális eszközök felsorolása

- Sokféle természetes anyag biztosítása (gyékény, hánccs, nád, kukorica, gyapjú, fakéreg, termések).
- Különböző eszközök (üveg, textil, olaj, ceruzák, kréták, filcek, papírok, bőr, anyagok, fonalak).
- Szövőkeretek, körmöcskék.
- Kemence, korongozó és kellékei (agyag, formázókés).

5.5. Mozgás, testi nevelés

A testi nevelés megalapozása és fejlesztése ebben az életkorban.

A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás) és testi képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés.

Hozzájárulnak a harmonikus, összerendezett, nagy és kismozgások kialakulásához.

Spontán vagy szervezett formában, az óvodai nevelés minden napján az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell teremteni a mozgásra. (Teremben, szabad levegőn.)

Minden fejlesztés alapja a mozgás, mely jelen van az óvodai élet minden területén.

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgásnak jelentős szerepe van az egészség megőrzésében és megóvásában. Felerősíti és kiegészíti az egészséges életmódra nevelés hatását.

A mozgás minden formája élményt nyújt, minden egyes új feladat természetes kihívás a gyermek számára.

A sikeres végrehajtás növelje önbecsülését és magabiztosságát, kitartását, koncentráció képességét és állóképességét, teherbíró, ellenálló képességét és az egyes szervek teljesítőképességét.

A mozgáskultúra fejlesztése segítse a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodóképességet, valamint a személyiség akaratú tényezőinek alakulását, a mozgásfejlesztés kihat a személyiségfejlesztés valamennyi területére.

A mindennapos mozgás fontos szerepet játszon az egészség megóvásában. Az egészséges testi fejlesztés során a mozgáselemek épüljenek be a természetes mozgások sorába, figyelembe véve az egyéni szükségleteket és képességeket.

Célja

A gyermek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában.

A gyermek mozgásszükségleteinek kielégítése, az esztétikus mozgás fejlesztése.

A gyermek, tájékozó-, és alkalmazkodó képességének, a személyiség akaratú tényezőinek fejlődése.

Az óvodapedagógus feladatai

- Biztosítjuk a szabadlevegő, a napfény, a vízhez szoktatást, edző hatását a gyermekek mozgásfejlesztésében.
- A szabadjáték keretein belül lehetőséget adunk a mozgásos játékok, tevékenységek mindennapos alkalmazására.
- Figyelembe vesszük a gyermek egyéni és életkori sajátosságait, helyi lehetőségeinket, biztosítjuk a szabad mozgás tárgyi feltételeit (hely, idő, eszköz, tornaterem, műfüves foci pályá).
• Lehetőséget biztosítunk a tornateremben, irányított és természetes mozgásformák gyakorlására.

- A műfüves focipályán, forgó rendszerben, ösztönözzük a gyermeket a labdakezelés -, és használat elsajátítására.
- A gyerekek szükségleteit figyelembe véve változatos mozgásfajtákkal ismertetjük meg.
- Megteremtjük a mindennapos játékos testnevelés feltételeit. Arra törekszünk, hogy változatos, eszközök használatával minél természetesebb módon, oldott, vidám, játékos légkörben fejlesszük a gyermekek mozgását.
- Lehetővé tesszük, hogy a gyermek a feladatokat egyéni képességei szintjén hajtsa végre. Elősegítjük a szervezet teherbíró, ellenálló és alkalmazkodó képességének fejlődését.
- A gyermek mozgásának fejlődését, különböző sport és játékos mozgástevékenységeken keresztül mérhetjük le (udvari akadályverseny, családi sportvetélkedő).
- Ösztönözzük a gyermeket, az úszás, a víz megszerettetésére.
- Az udvaron biztonságos, tartalmas mozgásos sport lehetőséget ajánlunk fel minden nap (trambulín, labdajátékok, foci, kosárlabda), szervezett keretben, biztosítva a csoportok közötti átjárhatóságot.
- Törekszünk a motoros képességek, kondicionális (erő, gyorsaság, állóképesség), koordinációs képességek (egyensúly, térbeni tájékozódás, differenciáló és reagáló képesség), mozgáskészségek fejlesztésére.
- Fejlesztjük a külső érzékeket: (távolság, látásmélység, hangirány, szaglás, tapintás), és egyéb területen: mimika, gesztusrendszer, testtartás, helyes légzéstechnika.

A gyermek tevékenységei

- Egyéni fejlettségének és életkorának megfelelő mozgásokat végez, változatos eszközöket, tornaszereket használ.
- Egyéni és csoportos ügyességi torna, labda, verseny- és szabályjátékokat játszik.
- Udvari, csoportszobai tornaszereken biztonsággal tornázik.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Szereti és igényli a mozgást, sporttevékenységeket, nő a teljesítő képessége, fizikai állóképessége.
- Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb.
- Fejlődik tér-idő és tájékozódó képessége, egyensúlyérzéke, szem-kéz-láb koordinációja.
- A nagy és finom mozgásai fejlettségének megfelelően rendeződik.
- A vezényszavakat ismeri, megérti és betartja azokat.
- A természetes járást ütemes járással változtatja.
- Akadályokat kerül ki, ritmusát, irányát változtatja.
- Testsémája kialakul.
- Mozgásritmusa egyenletessé válik.
- Kialakul a helyes légzés ritmusa.
- Mozgásigényét, tempóját fejlettségének megfelelően alakítja.
- Ismeri a labda használatát (kislabdadobás, elkapás, pattogtatás, célbadobás).
- Egyéni - csoportos - sor - váltó versenyeket játszik az óvónő segítségével, a szabályok pontos betartásával.

Funkcionális eszközök felsorolása

- Labdák, füles labdák, óriás labdák
- egyensúlyozást segítő eszközök (egyensúlyozó téglák, lépegető)
- tornaszerek (Tini-kondi, Body-roll, Greiswald, ~~Ayres-játékok~~, udvari sporteszközök)
- gyűrűk, kötelek
- szalagok, babzsákok
- talpmasszírozó rudak gerinc és lábtornához
- szőnyegek
- bordásfal
-

5.6. A külső világ tevékeny megismerésére nevelés.

*„Minden megismerni való közül
a természet fekszik a legközelebb a gyermekekhez.”*

C. Freinet

Az óvodáskorú gyermeket többnyire az érzelmei irányítják, a természet megszerettetése, szépségének felfedeztetése, élő és élettelen csodáinak észre véttetése az érzelmein keresztül történik.

A külső világ tevékeny megismerése során a gyermekek környezeti kultúrája is alakul, tiszteli a környezetét, az emberi alkotásokat, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését és bátran alakítja anélkül, hogy kárt okozna benne.

A külső világ tevékeny megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatokat ismereteket is szerez a gyermek, azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alakú, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík-, mennyiség fogalma. A külső világ tevékeny megismerésére nevelést többféle tevékenységi körökbe integráljuk, az egész óvodai életünket áthatja.

Célja

Harmóniában éljen a természettel.

A gyermekben alakuljon ki a pozitív érzelmi viszony a természethez, emberi szokásokhoz, s tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek elemi ismerete alakuljon ki önmagáról és közvetlen környezetéről.

Az óvodapedagógus feladatai

- Törekszünk a természetes környezet, élethelyzetek kialakítására, hogy megtapasztalás, megfigyelés útján szerezzon ismereteket a gyermek.
- Elősegítjük a gondolkodás fejlődésében az önálló problémamegoldást, ok - okozati összefüggés megláttatását, önálló véleményalkotását, döntési

képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában. Tapasztalja meg választásának lehetőségét és következményét.

- Biztosítjuk a természeti jelenségek: az évszakok, az időjárás változás, a növények fejlődésének folyamatos megfigyelését, hogy a gyermek maga fedezhesse fel környezetének tárgyait, jelenségeit.
- Kialakítjuk a csoportszobában megfelelő helyeket az élősarok és a természet sarok számára.
- Lehetővé tesszük a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését annak tárgyi, hangulati feltételeit, a motiválást, az alkalmi és folyamatos megfigyelést, gyűjtögetést, így biztosítva a szükséges tapasztalati és élményanyagot. (Saját fa, bokor, kertbe ültetett növények megfigyelése.)
- Törekszünk az élővilág sokoldalú megismertetésére: tájmegismerő sétákat, kirándulásokat szervezünk. Biztosítjuk az állatkuckóban élő állatok folyamatos megfigyelését (fészekrakás, tojásrakás, ivadék gondozás). Megszervezzük a Madár-ovi programot.
- Hangsúlyozzuk a természetvédelem fontosságát.
- Elősegítjük a környezettudatos magatartás kialakulását.
- Biztosítjuk a külső világ megismerése során, hogy a gyermekek matematikai vonatkozású tapasztalatokat, ismereteket szerezzenek, matematikai kifejezéseket tanuljanak meg, a helyes ítélőképessége kialakuljon, fejlődjön tér, sík, mennyiség szemléletük.
- Biztosítjuk a gyermek számára, hogy megismerhesse a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit és megtanulja ezek szeretetét és védelmét is.

A gyermek tevékenységei

- Séták, kirándulások alkalmával ismerkedik szűkebb és tágabb természeti környezetével. Gyűjtőmunkát végez.
- Megfigyeli az emberek tevékenysége és az időjárás közötti kapcsolatot.
- A gyermek a szimulációs játék során szerez tapasztalatot a környezeti társadalmi változásokról.
- Időjárás és öltözködés közötti összefüggéseket felismeri.

- Védi, óvja szűkebb és tágabb környezetét. (Növények, állatok, épített környezet.) Megfigyeli a házi és vadon élő állatokat, életmódjukat, télen gondoskodik a madarokról. Segít az állatkuckóban élő állataink gondozásában, részt vesz a kerti munkában.
- Gyakorolja a gyalogos közlekedést, megfigyeli a járműveket, majd csoportosítja.
- Halmazokat összehasonlít, szétválogat, sorba rendez, összemér, megszámlál, párosít.
- Tájékozik a térben, felismeri a relációkat.
- Felismeri a környezetben lévő tárgyak színeit, a világos, sötétebb színeket.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Elfogadja a természet törvényszerűségeit, azzal harmóniában él. Védi, óvja az élővilágot, környezetét.
- Eligazodik a környezetében, különbséget tesz az évszakok, napszakok között.
- Felismeri a növénygondozás és állattartás felelősségét.
- Ismeri az évszakok jellemző jegyeit.
- Térben való tájékozódás alkalmával érti és követi az irányokat, helyesen használja a névutókat. Ismeri a közlekedés főbb szabályait, betartja azokat.
- Matematikával kapcsolatos problémáit szabadon elmondja, javítja saját tévedését. Érti és helyesen használja a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatos műveleteket, matematikai kifejezéseket, ezáltal helyes megállapítást tud tenni.
- Egyéni fejlettségének megfelelően tulajdonságok szerint válogat, rendez, összerak méret, szín, forma szerint, és az ok-okozati összefüggéseket felismeri.
- Mér, mennyiségeket összehasonlít, párosít, elrendez, bont.
- Tud különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni, egyszerű tulajdonságot megnevezni.
- Felismeri a színeket, anyagokat.
- Észlelése, érzékelése differenciált.

Funkcionális eszközök felsorolása

- háztartási gépek, eszközök,
- képességfejlesztő játékok, térképek, nyomdák,
- madáretető, madár odú,
- kerti szerszámok, csíráztató edények,
- palánták, facsemeték, gyümölcsfák, bokrok, cserjék, virágmagok,
- lexikonok, növényhatározók, természeti folyóiratok, kiadványok,
- fényképezőgépek, foto albumok,
- nagyítók, mikroszkóp.

5.7. Munka jellegű tevékenység

A munkát alkotó tevékenységként értelmezzük, az alkotás valaminek a létrehozása, megteremtése, mely szorosan kapcsolódik a szabad önkifejezés folyamatához. A hagyományos munkaformák mellett, új munkaformákat vezettünk be: sütés, főzés, növényültetés, gyűjtés, események dokumentálása fotókkal, játékeszközök javítása.

A gyermek önmagáért és a közösségért önként tevékenykedik, többnyire külső irányítással, játékos formában. Megismerkedik különféle, változatos munkatevékenységekkel.

A munka jellegű tevékenység, a cselekvő tapasztalás, a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Ismeri a munkafolyamatok fázisait (munkakártyák, piktogramok).

A játékos munka segít abban, hogy a gyerekek meg tudják oldani a mindennapi problémákat, átéljék, hogy környezetük megváltoztatható, maguk is képesek értékeket teremteni.

Az elvégzendő munkát egyénileg vagy társakkal közösen végezheti, mely által megtanul gondolkodni, együttműködni, fejlődnek különböző készségei, képességei, erősödik a feladattudata.

Az önként, és szabadon választott tevékenység sikerélményt biztosít, és ezáltal motiváltabbá teszi a gyermeket. Az eredmény az egyén, és a csoport számára is fontos.

A munkát a gyerek magáért a tevékenységért, a tevékenység közben átélt érzésekért, a sikerélményért végzi.

Az önként vállalt feladatok, munkafolyamatok végzése során, a gyermek megéli a közösségért való tevékenykedés örömét, ami a normák, értékek, szabályok, akarati tulajdonságok kialakulásához vezet (kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság stb.).

Célja

A munka során alakuljon a gyermek közösségi kapcsolata, kötelesség tudata, esztétikai érzéke, kitartása, önállósága, felelősségtudata, önbizalma.

Becsülje meg saját és mások munkáját.

Az óvodapedagógus feladatai

- Figyelembe vesszük a játék és a munka megegyező sajátosságait.
- Biztosítjuk a nyugodt, kiegyensúlyozott légkört, a megfelelő időt, helyet, hogy a gyermek egyéni tempójának megfelelően végezhesse a különböző feladatokat.
- Törekszünk arra, hogy a munka jellegű tevékenység az adott gyerekre, csoportra szabott legyen, erő kifejtést kívánjon, de a gyermek képes legyen a végrehajtásra.
- Biztosítjuk a megfelelő eszközöket, megtanítjuk azok használatát.
- Lehetőséget teremtünk, hogy a gyerek önkéntesen, önállóan, kedve és képessége szerint elvégezhesse az önmagával kapcsolatos önkiszolgáló (táplálkozás, testápolás, fogmosás, öltözködés), illetve a társai érdekében végzett munkatevékenységet (naposság, rendrakás, teremrendezés, udvarrendezés).
- Biztosítjuk a munka állandóságát és folyamatosságát (virágszárítás, játékjavítás, levelezés, újságkészítés).

- Bevonjuk a gyereket az ünnepekre való felkészülésbe, a szülők aktív részvételével (tavaszi-őszi nagytakarítás, bevásárlás, ajándékkészítés, vendégvárás).
- A csoportszobában élősarkot (állatkuckó) és természetsarkot alakítunk ki, ahol lehetővé tesszük a növény és állatgondozást, a folyamatos megfigyelést.
- Megteremtjük a veteményes kert kialakításával a növénygondozás feltételeit (palántázás, faültetés, kerti munkálatok, komposztálás, szüretelés).
- Folyamatairól feljegyzéseket, fényképeket, piktogramokat készítünk.
- A feladatokat tevékenység jelző táblán jelenítjük meg.
- A gyermeki munkát konkrétan, reálisan, saját magához mérten fejlesztve értékeljük.

A gyermek tevékenységei

Hagyományos munkaformáink

- Önellátás
- Önkiszolgálás

Közösségért végzett munka:

- Naposság
- Egyéb tevékenységek – megbízásjellegű munka
- kooperatív tevékenység – a nagyok segítik a kicsiket

Alkotó tevékenységek

- Projektekhez kapcsolódó speciális tevékenységek pl. kerti munka

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Önállóan, esztétikusan megteríti, elrendezi az asztalt. A terítőt önállóan összehajtja.
- A papírszalvétát összehajtja, és a szalvétatartóba helyezi. Összesöpri a morzsákat, rendet tesz.

- Segít a csoportszoba átrendezésében, díszítésében.
- Részt vesz a játékszerek tisztításában, a babaruhamosásban, javításában.
- Folyamatosan gondozza az állatkuckó lakóit, az élősarok növényeit. Figyeli a változásokat, azok figyelembe vételével gondozza a virágos-, veteményeskert növényeit.
- Egyéni fejlettségének megfelelően önállóan elvégzi a saját személyével kapcsolatos feladatokat.
- Másokért is vállal munkát.
- Tapasztalatokat, jártasságokat szerez.

Funkcionális eszközök felsorolása

- tisztálkodáshoz szükséges eszközök (fésű, törölköző, szappan, körömkefe, fogápoló szerek),
- saját ruházata,
- étkezéshez szükséges eszközök (terítő, tányér, pohár, evőeszközök, szalvéta, kosár),
- takarításhoz szükséges eszközök (kis söprű, kis lapát, asztal törölő ruha),
- kerti szerszámok.

5.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Célja

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése.

A tanulás célja az ismeretek játékos, észrevétlen elsajátítása, készségek, jártasságok kialakítása tevékenységeken keresztül, mozgásos-játékos cselekedtetéssel, amelyek által fejlődik a gyermek értelme.

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, mely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.

Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás projektekben történő tervezése elősegíti, hogy egy fogalmat több irányból megközelítve, komplex megismerése, feldolgozása közben jöhessen létre az értékközvetítés, ismeretnyújtás, a különböző készségek, képességek és a szokások fejlesztése.

Tartalmazza az alapvető kérdést, vagy azt a témát, amit különböző irányokból, különféle tevékenységeken keresztül szeretnénk megismerni.

A projektek egyszerre egyéni és közös tervezések.

A projekt módszer komplex rendszerként, természetes módon szolgálja az egyéni haladás ütemét.

Az ismeretanyagokat az élethelyzetekből származó gyermeki tapasztalatokkal fogja össze, az óvodai nap folyamán adódó helyzetekben.

Az élménykörök, tevékenységi formák, maguk köré rendezik az ismereteket.

A projektek mindig tartalmaznak választási lehetőségeket, az egyéni érdeklődésnek megfelelően.

A gyermek saját érdeklődése és kedve szerint választhat a felkínált lehetőségek közül.

A projektek egyéni ütemet, önállóságot, kreativitást tesznek lehetővé. Közös munkamegosztás, tevékeny részvétel és kísérletezgető tapogatózás vezet el a sikeres cselekvéses tanuláshoz.

Az ismereteket, a tudást nem passzív módon, hanem gyakorlással, tapasztalatszerzés útján érik el a gyermekek, a felfedezés lehetőségének biztosításával, kreativitásuk erősítésével.

A játékos tevékenységekkel felkeltjük, megtartjuk és kielégítjük a gyermek érdeklődését, érzelmekre hatunk.

A gyermek a játék által tanul és tanulás közben játszik.

A tanulás sajátosan szervezett, folyamatos tevékenység, mely magába foglalja a képességek, a magatartás, a tanulás iránti vágy, a motiváció fejlődését.

A tanulás az egész nap folyamán adódó helyzetekben, természetes környezetben, kirándulásokon, az óvónő által kezdeményezett műhelymunkában és időkeretben valósul meg, minimálisra csökkentve a passzív befogadás módszereit.

Az óvodai tanulás épít a gyermek aktivitására, kíváncsiságára, kreativitására, ismereteire és figyelembe veszi a játék elsődlegességét.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- utánzásos, minta és modellkövetés
- spontán játékos tapasztalatszerzés
- cselekvéses tanulás
- gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- a gyakorlati probléma megoldás
- kooperatív technikák
- differenciálás
- drámajáték – szociális tanulás

Az óvodapedagógus a tanulás személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását, különös figyelmet fordítva a különös bánásmódot igénylő gyermek fejlődésére.

Az óvodapedagógus feladatai

- Előtérbe helyezzük a gyermeki szabad alkotásokat, a természetes kísérletező tapogatózás módszerét.
- Pedagógiai munkánkban alkalmazott széleskörű technikákkal és módszerekkel biztosítjuk annak feltételét, hogy minden gyermek a maga tempójában, önmaga lehetőségeihez képest fejlődjön.
- Az ismereteket, a tudást nem passzív módon, hanem gyakorlással, tapasztalatszerzés útján érik el a gyermekek.
- Megteremtjük az ismeretszerzés és tapasztalatszerzés feltételeit, támaszkodva a gyermek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére, fantáziájára, élményeire. Kirándulások, séták, színház-, múzeum-, könyvtárlátogatások alkalmával az élménynyújtás - tapasztalatszerzés lehetőségét teremtjük meg.
- A tanulás változatos formáit biztosítjuk, melyekben a gyermek érzékelése, észlelése, megfigyelőképessége pontosabbá válik.

- az utánzásos, minta és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
 - a spontán játékos tapasztalatszerzés,
 - a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
 - az óvónő által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés,
 - a gyakorlati probléma és feladatmegoldás,
 - az óvónő által kezdeményezett foglalkozásokon megvalósuló tanulás (egyéni munkaformában, mikro csoportosan).
-
- Lehetőséget biztosítunk, hogy minden gyermek eredményes legyen valamiben, sikerélményhez jusson. Minden gyermeket egyénre szabottan értékelünk, a saját fejlődési üteméhez igazodva.
 - Az egyéni fejlesztés érdekében differenciált feladatadással segítjük a gyermekeket az ismeretek elsajátításában.
 - Az különös figyelmet igénylő gyermeknél elfogadjuk, hogy a fejlődés várható eredménye különböző lehet a felmerülő sajátos problémák miatt.

Három éves kortól kötelező óvodába járni (2014. 09. 01.), az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

Hat-hétéves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. (Testi, lelki, szociális érettség.) Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Környezetünkben felkeressük az ötödik életévüket betöltött óvodásokat, a védőnő segítségével. Figyelemmel kísérjük és segítjük (szükség esetén szakember segítségét kérve) az iskolai életmódra való felkészítésében.

6. A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére

„Minden jó módszer jó, amelyik éhséget ébreszt a tudás iránt és növeli a hatékony munkakedvet”

C. Freinet

Alapelvek

A sikeres óvoda-iskola átmenet megvalósítása az óvodába lépéstől, az iskolába lépésig tart.

Az iskolára alkalmassá tétel folyamatában számunkra elsődleges szempont a gyermek elemi szükségleteinek kielégítése, a játékhoz szükséges tér, idő, eszköz maximális biztosítása, valamint a mozgásigény kielégítése.

Tavasszal meghívjuk a leendő első osztályos tanítónőket az óvoda nagycsoportjába, ősszel mi látogatunk el az első osztályokba.

Hat-hétéves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

Testileg eljut az első alakváltozáshoz, teste arányosan fejlett, teherbíró.

Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb, erőteljesen fejlődik a mozgáskoordinációja és finommozgása.

Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan irányítani képes.

Lelkileg nyitott, érdeklő az iskola felé.

A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek.

Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik.

Kialakulóban van: emlékezete, szándékos figyelme, a tanult ismeretek felidézése, feladattudata, feladattartása, kitartása, munkatempója, önállósága, önfegyelme.

Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél. Gondolatait érthetően, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni.

Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről.

Ismeri a viselkedés alapvető szabályait.

Elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Szociálisan éretté válik az iskolára, képes fokozatosan kialakuló együttműködésre, kapcsolatteremtésre, felnőttel és gyermek társaival.

A különleges figyelmet igénylő gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

A különleges gondozásra jogosult gyermekek iskola érettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

7. Mérés, értékelés- a fejlődés nyomon követése

Alapelvek

A mérési, ellenőrzési, értékelési rendszer igazodik a programunk cél és feladatrendszeréhez, illetve nevelési elveihez.

Az óvodai mérés olyan eljárások sorozata, amelynek eredményeképpen eljutunk a gyermekek megismeréséhez.

Az értékelés meghatározott kritériumok alapján történik, melyeket a nevelő testület közösen határoz meg.

A folyamatos megismerés, a fejlődés nyomon követése adja meg a fejlesztés talaját, bázisát.

A mérések eredményei határozzák meg a további fejlesztés irányvonalát.

A mérés felöleli a személyiség legfontosabb komponenseit.

Célja

A mérési, ellenőrzési, értékelési rendszer működtetése, mely tudatos, rendszeres, kiszámítható; biztosítja a fejlesztés folyamatosságát, a tervezés objektivitását, a tényekre épülést.

Az óvodapedagógus feladatai

- Anamnézis lapot töltünk ki minden gyerekről, az óvodába lépéskor.

- Egyéni megfigyelési táblázatot készítünk minden év áprilisában (Az óvodapedagógusok által készített, az intézményi specifikumokhoz, a Kincskeresők programunkhoz igazítva.).
- Anyanyelvi felmérést készítünk minden év novemberében a 4-5-6-7 évesek körében.
- Szociometriai mérést évente végezzük
- A személyiséglapokat vezetjük, bejegyzést akkor készítünk, amikor a gyermek fejlődésében elmozdulást tapasztalunk (pozitív, negatív).
- A családlátogatás tapasztalatait rögzítjük.
- A mérési-értékelési rendszert a nevelőtestület tagjai közösen készítik el.
- Írásbeli értékelést készítünk a szülőknek a gyermek fejlődéséről, melyet minden nevelési év végén átadunk.

A mérés területei:

- Játék.
- Egészséges életmód alakítása
- Mozgás
- Tanulás
- Anyanyelvi fejlesztés
- Verselés, mesélés
- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- A külső világ tevékeny megismerése
- Munka jellegű tevékenységek
- Érzelmi nevelés, közösségi nevelés, fejlesztés
- Közösségi élet

8. Inkluzív pedagógia, integráció

„Az inkluzív pedagógia az, ami valódi alapját képezi annak a fajta együttélésnek, amelyben nem kisebbségekről és nem többségről van szó, hanem emberekről, gyerekekről.”

Bakonyi Anna

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX: törvény 86.§ (1)-(2) bekezdései szerint a községi, városi, a fővárosi és a megyei jogú városi önkormányzat köteles gondoskodni a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátásáról, amennyiben azok a többi gyermekkel együtt nevelhetők.

Az esélyegyenlőség biztosítását és a társadalmi befogadást a sajátos nevelési igényű gyermekek intézményes nevelésének kezdeti, korai szakaszában kell elkezdeni.

Ezen jogszabályi előírására tekintettel, valamint az esélyegyenlőség biztosítása érdekében az óvodát fenntartó önkormányzat az óvoda feladataként határozta meg a különös figyelmet igénylő gyermekek integrált nevelését, a hátrányos helyzetű, roma és migráns gyermekek nevelését, valamint, a tehetséggondozást.

Figyelembe vesszük a különös figyelmet igénylő gyermek óvodai nevelésének irányelvét, mely a 2/2005. (III.1) OM rendeletben fogalmazódik meg, mely az intézmény Szakmai alapidokumentumában (Alapító Okiratában) is megfogalmazásra kerül.

Alapelvek

Elfogadó környezet biztosítása.

Szükségleteiknek, állapotuknak megfelelő segítséget kapjanak, készségeik, képességeik kibontakoztatásához, személyiségük védelméhez, fejlesztéséhez.

Minden gyerek a saját képességei és egyéni üteme és szükségletei szerint fejlődjön.

Az óvodapedagógusok nyitottak a különbözőségek elfogadására. Elfogadják a különös figyelmet igénylő gyereket, érzelmileg azonosulnak az integrációval.

Az inklúzió egyik legfontosabb eleme: a differenciálás.

A differenciálással a pedagógus a tanulási folyamatot az egyes gyermek egyéni szükségleteihez igazítja.

A differenciálás érvényesül a célokban, feladatokban, munkaformákban, a módszerekben, az eszközökben, az elsajátítás idejében, tempójában.

Célja

A különös figyelmet igénylő gyermek családi nevelésének a közösségbe való beilleszkedésének az elősegítése, a többi gyerekkel együtt történő integrált nevelés során.

A gyermek fejlesztésének megvalósítása a számukra megfelelő területeken úgy, hogy a nevelés, fejlesztés ne terhelje túl a gyermeket.

Minden segítség megadása a gyermek hátrányainak leküzdéséhez

Az egészségügyi és pedagógiai rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység, team munkában kialakított és szervezett nevelési folyamatban történő megvalósítás, az egyes gyermekek igényeitől függő eljárások (időkeret, eszközök, módszerek, terápiák) alkalmazásával.

Az óvodapedagógus feladatai

- A sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődéséhez megteremtjük az elfogadó, az eredményeket értékelő környezetet.
- Figyelembe vesszük fogyatékoságának jellegét, súlyosságának mértékét.
- Terhelhetőségét biológiai állapotának, esetleges társuló fogyatékoságának figyelembe vételével, differenciált fejlesztéssel végezzük.
- Amennyire lehetséges csökkentjük a család és az óvoda által nyújtott minta közötti eltérést.
- Együttműködünk a sérült gyermek családjával.
- Együttműködünk a szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépítjük a pedagógiai folyamatokba.
- Alkalmazkodunk az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez.
- A nevelő, fejlesztő munka során törekszünk arra, hogy a közös élmények örömét, érzelmi többletét a gyerekek átérezzék.

- Változatos helyeket biztosítunk a gyerekek számára, hogy ugyanazt a tapasztalatot, ismeretet többféle helyzetben, módon, formában, színben, helyen szerezhesse meg.
- Személyes helyeket biztosítunk, amelyek lehetővé teszik a gyerekek számára, hogy kizárólag a sajátjuknak érezhessék és territoriális viselkedésüket gyakorolhassák.

9. Fejlesztőpedagógia

Alapelvek

A fejlesztő tevékenység az óvodapedagógia elveinek érvényesítésével történik az óvodában.

A beavatkozás lehetőségeire koncentrálnak.

Gyermekközpontúság

A fejlesztő tevékenység egyéni – mikro- és nagy csoportos formában is történhet.

A komplexitás elvét alkalmazzuk.

A fokozatosság elvét betartjuk.

A fejlesztés a gyermek egyedi, egyéni sajátosságaiból indul ki, a gyermek szükségleteihez, fejlődési üteméhez igazodik.

A fejlesztésnek és a fejlődésnek a legfontosabb eszköze a játék.

A fejlesztés alapja a stabil, biztonságos, szeretetteljes környezet, a személyes kapcsolat és a differenciált bánásmód minden gyermekkel.

A családdal való szoros és kölcsönös együttműködés.

Személyre szóló tehetséggondozás biztosítása. Lehetőségek, és tárgyi feltételek biztosítása.

Szemléletváltás szükségessége.

Célja

A gyermek képessége, a részképesség-, a figyelem-, a viselkedészavarok, a későbbi tanulási tevékenységeket megalapozó képességek zavarai megszűnjenek, vagy csökkenjenek.

A fejlesztőpedagógia célja a prevenció és a korrekció.

A gyermek fejlődésének támogatása.

A fejlesztőpedagógus feladatai

- Meghatározza és kiszűri a részképeség-zavarok, figyelem- és viselkedészavarok, a későbbi tanulási tevékenységet megalapozó képességek zavaraival küzdő gyermekek fejlettségi szintjét.
- Megteremti a befogadó környezetet és alkalmazza az inkluzív pedagógiai módszereket a gyakorlatban.
- Megszervezi a foglalkozásokat és megválasztja és érvényesíti a módszereket.
- Biztosítja a nyugodt, kellemes környezetet.
- Kialakítja az érzelmi és értelmi motiváltságot.
- Figyelembe veszi a gyermekek terhelhetőségét, mozgásigényét.
- Érvényesíti a játék és játékoság szerepét.
- Figyelembe veszi a gyermek napirendjében szereplő egyéb tevékenységeket.
- Alkalmazkodik a gyermek szükségleteihez.
- Megismeri az óvodapedagógusok és a szülők közreműködésével a kiszűrt gyermekek fejlődési körülményeinek részleteit.
- Egyéni fejlesztési terveket készít, a foglalkozások időrendjét egyeztetve az óvónővel, a logopédussal, pszichológussal.
- Biztosítja a kiszűrt gyermekek fejlődését mikro csoportos formában.
- Pozitív érzelmi kapcsolatot alakít ki a gyermekkel.
- Nyomon követi és írásban rögzíti a gyermek fejlődését.
- Folyamatos kapcsolatot tart a családdal, óvónővel, az intézmény vezetőjével, logopédussal, pszichológussal.
- Biztosítja a tapasztalatcsere lehetőségét.
- Szükség esetén kapcsolatot tart a különböző szakmai (gyermekpszichiáter, konduktor, stb.) és intézményeik képviselőivel (Nevelési Tanácsadó, Gyermek Ideggondozó, stb.).
- Segíti az óvodapedagógusokat és szülőket a beiskolázás optimális időpontjának meghatározásában, a gyermek számára legmegfelelőbb iskolatípus kiválasztásában.
- Lehetőséget biztosít a sokféle kreatív tevékenységre.
- Bátorítja, ösztönzi a gyermeket.

- Elősegíti a pozitív értékeléssel a gyermek önértékelését.
- Fejleszti a kiemelkedő képességű gyermekek erős oldalát és a gyengét erősíti.
- Biztosítja a személyre szóló tehetséggondozást.
- Felismeri a kiemelkedő adottságú gyermeket, épít a vele született adottságokra. (Mindenki tehetséges valamiben!)
- Lehetőségek megteremtése a kiemelkedő képesség kibontakoztatásához.

10. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

Alapelvek

A gyermekek mindenek felett álló érdekeit képviseljük, mindenfajta megkülönböztetés nélkül.

A másságot elfogadjuk, tiszteletben tartjuk. Biztosítjuk a tudáshoz való jogot.

A gyermekek alapvető joga, hogy sajátos szükségleteinek, állapotuknak megfelelő segítséget kapjanak készségeik, képességeik kibontakoztatásához, személyiségük védelméhez, fejlesztéséhez.

A differenciálás érvényesüljön célokban, feladatokban, módszerekben, eszközökben, az elsajátítás idejében, tempójában.

Azokat a képességeket, melyek fejlődése részlegesen zavart szenvedett (vagy késve jelentkezett) szükséges támogatni.

Célja

A gyermek problémáit minél korábban felismerjük, és minél hatékonyabban kezeljük, a hátrányokat csökkentjük, a leszakadást megelőzzük.

Segítséget nyújtunk a gyermek családban történő nevelésének elősegítéséhez.

Feltárjuk mindazon körülményeket, amelyek a gyermekek fejlődését hátrányosan befolyásolják.

Szociális hátrányok enyhítése, esélyegyenlőség megteremtése, segítségnyújtás.

Az óvodapedagógus feladatai

- Felismerjük és figyelemmel kísérjük a hátrányos helyzetű gyermekek, családok problémáit, a hátrányok csökkentéséhez kompenzálási lehetőségeket keresünk az óvodai nevelés keretein belül.
- Felfigyelünk a családban jelentkező gondokra.
- Nyomon követjük (nyomon követési térkép) és csak erre a célra kialakított adatlapon, írásban rögzítjük a gyermek fejlődési ütemét. (Feljegyzések szükség szerint: változás, jelzés, intézkedés.)
- Élő, közvetlen kapcsolatot tartunk a családdal.
- Környezetünkben több szociálisan nehéz helyzetben élő család lakik, fontos feladatunknak tartjuk a felzárkóztatást, tehetséggondozást, az egyenlő eséllyel való indulást az iskolába.
- Az óvodában dolgozó minden felnőtt legfontosabb feladata, hogy tevékenységünkkel segítsük óvodásaink testi, lelki, erkölcsi és szociális fejlődését, személyiségük kibontakozását, képességeik fejlesztését és érzelmi biztonságuk megteremtését.
- Az óvodavezető gondoskodik a nevelés, oktatás egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséről, az előidéző okok feltárásáról, megszüntetéséről.
- A csoportok napirendjét a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően szervezzük, melynek fő tevékenysége a játék.
- Változatos helyeket, műhelyeket alakítunk ki, amelyek lehetővé teszik, hogy a gyermekek a tapasztalatokat, ismereteket, többféle helyzetben, módon érezhessék át.
- Minden gyermek részére a fejlődéséhez, képességeik kibontakoztatásához biztosítjuk a szükséges feltételeket.
- Olyan légkört alakítunk ki, mely csökkenti annak lehetőségét, hogy bármelyik gyermek, bármilyen oknál fogva hátrányos, kizáró helyzetbe kerüljön.
- Előítélet mentes pedagógiai környezetet alakítunk ki, mellyel csökkenteni kívánjuk a különböző kultúrából érkező gyermekek kirekesztettség érzését.
- Olyan feladatokat határozzuk meg, amelyek kellő segítséggel, megtámogatottsággal (bevándorló, roma) a gyermek számára is teljesíthetők.
- Megismertetjük a gyerekekkel és a szülőkkel a különböző kultúrákat.

- Szorgalmazzuk a rendszeres óvodába járást.
- Olyan elvárásokat támasztunk a gyerek felé, amelyek a gyermek teljesítő képességét nem haladja meg.
- Kialakítjuk a gyermekben a tisztaság iránti igényt, környezetével szembeni érzékenységet, annak megóvására törekvést.
- Kihasználjuk az óvodaudvar adta lehetőségeket, megszerettetjük a mozgást.
- Törekszünk a gyermek problémamegoldó, konfliktuskezelő készségének fejlesztésére, a másság elfogadására.
- Prevenációs feladatokat látunk el.
- Szükség esetén igénybe vesszük az óvodapszichológus és szakszolgáltatók segítségét.

Védő-óvó feladatok

- Betartjuk és folyamatosan ellenőrizzük a házirendben és az intézmény biztonságos óvoda programjában megfogalmazott óvó-védő előírásokat és szabályokat.
- A gyermek felügyeletéről mindig gondoskodunk.
- Az udvaron és a csoportszobában található foglalkozási eszközök, melyek a gyermek testi épségére veszélyesek lehetnek, felnőtt felügyelte mellett, a szabályok betartásával használható.
- Bármilyen a gyereket ért baleset, sérülés esetén értesítjük a szülőt!
- Biztosítjuk óvodánkban a kellően felszerelt egészségügyi felszereléseket.
- Ügyelünk arra, hogy a kapuk mindig zárva legyenek! Erre a szülők figyelmét is felhívjuk.
- Járványok esetén fokozott fertőtlenítést végezzük a terjedés korlátozása érdekében.

Baleset megelőzés

- Az óvodavezető intézkedik a balesetveszély megszüntetésére, fokozott figyelmet fordít a gyermekbalesetek megelőzésére, és erre az óvoda minden dolgozójának a figyelmét felhívja.
- Minden óvodai dolgozó kötelessége a gyermekek érdekében a balesetveszélyes körülmények jelzése, ha lehetséges annak megszüntetésében való részvétel!
- Az óvónők minden esetben tájékoznak előre a séta, kirándulás útvonaláról. Az útvonal hossza, nehézségi foka, célja minden esetben feleljen meg a gyermekek életkori sajátosságainak!

Speciális feladatok

- A gyermekek mérése során tapasztalt eredményekről, minden esetben tájékoztatjuk a szülőket, szükség esetén szakember segítségét kérjük.
- A gyermek fejlődéséről minden évben egy alkalommal írásban is tájékoztatjuk a szülőket.
- Az újonnan érkező gyermeket az óvónők otthonukban meglátogatják, ezzel segítik elő a családokkal való jó kapcsolat kialakítását, a gyermek megismerését. A látogatásról rövid feljegyzést készítenek.
- Minden a gyermeket érintő intézkedés, program, felmérés, szakemberrel való találkozás előtt írásban kérjük a szülők hozzájárulását.
- Sétákon, kirándulásokon résztvevőkről névsort készítünk.
- Ha a szülő 18.⁰⁰-ig nem jön az óvodába a gyermekért, s nem is jelez számunkra, a gyermek elhelyezése a Kőbányai átmeneti otthonba történik (Salgótarjáni út 47.). Erről tájékoztatjuk a szülőt. Ilyen alkalmakkor a rendőrség segítségét kérjük.

Az óvodavezető feladatai

- Az óvoda minden dolgozója számára elérhetővé, ismertté teszi a gyermeki jogokról és azok védelméről szóló törvényt, s azokat betartatja.
- Az óvoda életét úgy szervezi, a dolgozók munkáját úgy irányítja, hogy az megfeleljen a törvényben leírtaknak.
- Tájékoztatja a szülőket a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott óvónő személyéről, fogadóórájáról, feladatáról.
- Biztosítja a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott óvónő munkájához szükséges feltételeket.
- Betartja az adatvédelem és a titoktartás szabályait. Figyelemmel kíséri a rendszeres óvodalátogatást, különösen a nagycsoportban.
- Ellenőrzi a gyermekvédelmi munkát, dokumentációt, összehangolja a gyermekvédelmi tevékenységeket.
- Kapcsolatot tart a szakértői bizottságokkal.
- Biztosítja az óvónők számára, hogy részt vegyenek gyermekvédelmi témájú tájékoztatókon, továbbképzéseken.

A gyermekvédelmi feladatokkal megbízott óvónő feladata

- Biztosítja a gyermeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén javaslatot tesz védő - óvó intézkedésekre.
- Elősegíti a hátrányos helyzetben lévő gyermek kiszűrését, megfelelő ellátásban részesítését.
- Figyelemmel kíséri az intézmény valamennyi gyermekére kiterjedő prevenció tevékenységet.
- Segíti, összehangolja az óvoda pedagógusainak gyermekvédelmi tevékenységét.
- Szükség esetén részt vesz családlátogatásokon.
- Gyermekvédelmi tervet készít.

- Feltérképezi a gyermekvédelmi eseteket, gyermekvédelmi szempontból szükséges nyilvántartásokat vezet, intézkedéseiről feljegyzést készít, ezekről az illetékeseknek jelez.
- A családok anyagi helyzetének megfelelően javaslatot tesz és segíti a különböző támogatáshoz való hozzájárulást.
- Az óvónőkkel és a vezetővel folyamatosan kapcsolatot tart, rendszeresen ellenőrzi saját nyilvántartásait.
- Segíti az óvónők együttműködését a szülőkkel, külső intézményekkel.
- Folyamatosan kapcsolatot tart a szakszolgáltató intézményekkel (Védőnői hálózat, Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Központ, Nevelési Tanácsadó).
- Gyermekvédelmi munkáját önképzéssel, szakirodalom tanulmányozásával, továbbképzéseken fejleszti.

A nevelőtestületben végzett feladatok

- Ha a gyermeki jogokkal, érdekeivel ellentétes tevékenységet, intézkedést tapasztal, jelzi az óvónőnek, intézményvezetőnek.
- Részt vesz továbbképzéseken, az ott hallott információkat átadja kollégáinak, vezetőjének.

Szülők körében végzett feladatok

- Tájékoztatja a szülőket arról, hogy problémáikkal az óvodán kívül, milyen gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményt kereshetnek fel.
- Az óvodában a szülők által jól látható helyen, közzé teszi a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények nevét, címét, telefonszámát.
- Betartja a titoktartás szabályait.
- Tájékoztatja a szülőket, hogy a jogosultság szerinti kedvezményeket megkapják.

Gyermekekkel kapcsolatos feladatai

- Képviseli a gyermekek érdekeit.
- Figyelemmel kíséri az intézmény valamennyi gyermekére kiterjedő preventív tevékenységet.
- A csoport óvónői segítségével felméri a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekeket.
- Javaslatot tesz további teendőkre, egyeztet a külső szolgáltatókkal.

Dajka feladata

- Betartja a gyermekvédelemmel kapcsolatos etikai követelményeket, titoktartás szabályait.

Az óvodában folyó tevékenységeink, melyek elősegítik a gyermekvédelem hatékonyságát

- Élő kapcsolattartás a szülőkkel.
- Családlátogatás az újonnan érkezőknél (gyermek a családi környezetében).
- Rendszeres családlátogatás a problémás családoknál.
- Szülői értekezletek, nyílt napok, fogadóórák, családi programok.
- Igény szerint pszichológiai előadások szervezése.
- Fejlődés nyomon követése (dokumentáció: csoportnapló, egyéni felmérő lapok)
- Közös kirándulások, sportnapok, játszó délutánok, ismerkedési délelőttök szervezése szülők aktív részvételével.
- A szülők megismertetése a jogaikkal, kötelességeikkel, házirendünkkel.
- Segítségnyújtás szakemberek bevonásával (logopédus, pszichológus, fejlesztőpedagógus).
- Kapcsolattartás a Gyermekjóléti Szolgálattal, esetmegbeszéléseken való részvétel.

Érvényességi rendelkezések

A "Kincskeresők" óvodai program
érvényességi ideje:

Visszavonásig

A módosítás módja:

Az Óvodai Nevelés Országos
Alapprogram szerinti törvényi
változás alapján.

Véleményezte:

.....
szakértő

Jóváhagyta:

.....
fenntartó

Nevelőtestület:

Egyetértését nyilvánította:

.....
SZMK elnöke

Másolatot kapott:

Készítők
Szakértő
Fenntartó
Iráttár

Legitimációs záradék

1. Véleményezte:

.....
szakértő

dátum:

2. Egyetértését nyilvánította:

.....
SzMK

dátum:.....

3. Elfogadta:

nevelőtestület:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

dátum:

.....
.....
.....
.....

Jóváhagyta:

Budapest Főváros X. Kerület
Kőbányai Önkormányzat

dátum:

Kincskeresők Óvoda**6. sz. melléklet**

INTÉZMÉNYI EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS FEJLESZTÉSI PROGRAM

Alapelvek

Az élet és testi épség védelme, a testi (fizikai), a szellemi (pszichikus) és a társas-társadalmi (szociális) jólét állapota.

Az egészség védelme és fejlesztése, egészséggondozás. Az egészségre való esély feltételeinek biztosítása.

Az egészséges táplálkozás igényének kialakítása.

Életkornak megfelelő elegendő mozgás és játék lehetőség, rendszeres testedzés biztosítása.

A világ tevékeny megismerése, környezettudatos magatartás megalapozása.

Értelmi képességek, érzelmi élet fejlesztése.

Esélyegyenlőség biztosítása az adott szociális állapot szinten tartásával.

Célja

Teljes körű egészség fejlesztés megvalósítása az óvodáskorú gyermekek részére. Felszabadult, kiegyensúlyozott, jó állóképességű, lelkiükben gazdag gyermekek nevelése.

A megfelelő életvitel, az egészséges életmód iránti igény kialakítása, óvása, védelme, edzése, megőrzése. Betegségmegelőzés, egészségmegőrzés szokásainak alakítása.

A gyermek gondozása természetes testi és lelki szükségleteinek és mozgásigényének kielégítése, a mozgás megszerettetése a családok együttműködésével.

A családok életvitelének megismerése, segítése az otthoni egészségi és környezeti körülmények figyelembe vételével.

Saját testi egészségük megóvása.

A testi tisztasággal szembeni igényesség kialakítása, bőrünk védelme a fertőzésekkel szemben, az évszaknak megfelelő bőrápolás, a mindennapi fürdés, a fogmosás fontossága.

A megfelelő réteges öltözködés, ruházat, cipő fontossága az egészség védelme.

Az adekvát és rendszeres életritmus, a rugalmas napirend kialakítása.

Az egészséges életvitelhez szükséges szokások megalapozása.

A nyugalmas, biztonságos környezettel, a szeretetteljes bánásmóddal a gyermek biztonságérzetének erősítése.

A gyermekek egyéni szükségleteinek kielégítéséhez, életkori sajátosságaihoz igazodva a tárgyi, személyi feltételrendszer biztosítása.

Az egészséges táplálkozás elősegítése a minden napi friss zöldség és gyümölcs fogyasztással, betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, táplálkozási ajánlások a családnak.

A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítása, szemlélet formálás, szelektív hulladékgyűjtés, a természet és az épített környezet óvása, védelme.

Állapotfelmérés az óvodába lépéskor és minden nevelési év végén a nevelőtestület által meghatározott mérési szempontok alapján. Bemeneti mérés, kimenetkor az elmozdulás kimutatása. Az eredményekről szülők tájékoztatása, dokumentálása.

Speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelés ellátása a szakemberek bevonásával, a különleges bánásmódot igénylő gyermekek számára hátrányok kiegyenlítése.

Az óvoda feladata

Rendszeres egészségügyi szűrő vizsgálatok megszervezése a gyermekek részére, a helyi egészségügyi szolgáltatások közreműködésével.

Általános egészségfelmérés.

Szemészet.

Ortopédia.

Az óvodapedagógus feladatai

A gyermek egyéni szükségleteinek kielégítéséhez differenciált bánásmódot biztosítunk.

Mozgás a csoportszobában

- Biztosítjuk a tiszta, rendezett, méreteiben és funkciójának megfelelő eszközökkel felszerelt környezetet.
- Egészségfejlesztő mozgás feltételeinek biztosítása, a korszerű mozgás fejlesztéssel. (Papp Gabriella, Gergely Ildikó)
- A szabad mozgás és a szabad önkifejezés lehetőségeit biztosítjuk. A természetes mozgásformák előtérbe helyezésével lehetőségek biztosítása kooperatív játék elemek beépítésével.
- Biztosítjuk a megfelelő szellőztetést, fűtési időszakban a párologtatást (párologtató, aromalámpa).
- Biztosítjuk a harmonikus, összerendezett mozgás kialakításához szükséges lehetőségeket változatos mozgásformákkal. A gyermekek mozgásigényének kielégítését a korszerű módszerek alkalmazásával.
- Biztosítjuk a tornateremben a szervezett (testnevelés foglalkozás) és szabad mozgás lehetőségét, valamint a délutáni edzéseket.
- A mindennapos testnevelés során kialakítjuk az egészséges életritmushoz szükséges képességek fejlődését.
- Nagycsoportosok számára heti egy alkalommal biztosítjuk a vízhez szoktatás lehetőségét és egyes úszásnemek megismerését. a közeli tanuszodában.
- A csoportszobán belül olyan kuckókat, műhelyeket alakítunk ki, amelyekben a gyermekek elmélyülten játszhatnak, munkálkodhatnak, beszélgethetnek.
- A biztonság megteremtése érdekében a veszélyforrásokat feltárjuk a megelőzés, eszközhasználat szabályainak elmélyítésére viselkedési szokás-szabályokat alakítunk ki. (A konkrét feladatok a Nevelési Tervben fogalmazódnak meg.)

Táplálkozás, pihenés

- Lehetővé tesszük, hogy a csoportszoba alkalmas legyen kezdeményezésekre, tevékenykedésekre, étkezésre, alvásra. Biztosítjuk a kulturált étkezés feltételeit és az egészséges táplálkozást, az esztétikus terítés feltételeit. Megteremtjük és kialakítjuk a helyes szokás-szabályrendszert: testtartás, evőeszközök, szalvéta helyes használata.
- Szülői segítséggel biztosítjuk a mindennapos friss zöldség és gyümölcs fogyasztásának lehetőségét. Megismertetjük a gyermekeket új, érdekes ízekkel, különleges gyümölcsökkel (dió, mogyoró, különféle aszalt gyümölcsök), nyers zöldségekkel, vitaminokkal, gyógynövényekkel.
- Téli időszakban gyógyteák fogyasztásával erősítjük a gyermekek szervezetét.
- A nap folyamán biztosítjuk a folyamatos vízivás lehetőségét a gyermekek számára.
- Az udvaron saját veteményes kertet gondozunk a gyerekekkel, melyben bio zöldségeket, gyümölcsöket, gyógynövényeket nevelünk.
- Táplálkozási tanácsokat adunk a családoknak az egészséges életmód megteremtéséhez. (Kincskeresők napján, családi napok alkalmával, Szülő klubban.)
- Megteremtjük az életkornak megfelelő nyugodt, kényelmes alvás, pihenés lehetőségét a gyermek kiegyensúlyozott fejlődéséhez. (Megfelelő szellőztetés, kényelmes feketetők.)
- A biztonság megteremtése érdekében a veszélyforrásokat feltárjuk, a megelőzés, eszközhasználat szabályait elmélyítjük, a viselkedési szokás-szabályokat kialakítjuk. (Biztonságos Óvoda program.)

Tisztálkodás, öltözködés, testápolás

- Biztosítjuk a megfelelő helyet a gyermekek kényelmes öltözködéséhez. (szekrényt, fogast, a saját jelével ellátott törülközőt, fésűt, fogmosó poharat, fogkefét.)

- Biztosítjuk a személyi higiéne feltételeinek megteremtését. Erősítjük a helyes kézmosást, a bőr védelmét a fertőzésekkel szemben, a fogmosást, az évszaknak megfelelő bőrápolás fontosságát. Kialakítjuk, erősítjük a családok bevonásával a mindennapi fürdés igényét a gyermekekben.
- Tanácsokkal segítjük a családokat a gyermekek megfelelő ruházatának kiválasztásában, felhívjuk figyelmüket a réteges öltözködésre, a megfelelő cipő használatára, a fej védelmére (napszúrás, hideg, szél).
- A biztonság megteremtése érdekében a veszélyforrásokat feltárjuk, a megelőzés, eszközhasználat szabályait elmélyítjük, a viselkedési szokás-szabályokat kialakítjuk. (A konkrét feladatok a Nevelési Tervben fogalmazódnak meg.)
- Arra törekszünk, hogy a gyermek egész nap balesetmentes környezetben tevékenykedjen, mind az udvaron, mind a csoportszobában. Baleset esetén biztosítjuk a gyermek szakszerű ellátását.

Mozgás a szabadban

- Biztosítjuk, hogy a gyermek minél több időt a szabadban tölthessen, burkolt és füves, napos és árnyékos területeket alakítunk ki, ahol változatos mozgásokra és sportjátékokra, homokozásra, pancsolásra, ábrázolási tevékenységekre, barkácsolásra adunk lehetőséget (fedett terasz, napernyő).
- A biztonság megteremtése érdekében a veszélyforrásokat feltárjuk, a megelőzés, eszközhasználat szabályait elmélyítjük, a viselkedési szokás-szabályokat kialakítjuk. (A konkrét feladatok a Nevelési Tervben fogalmazódnak meg.)
- Biztosítjuk az udvar célszerű kihasználását, a napfény, a levegő kedvező hatásának lehetőségét. (Biciklizés, motorozás, homokozás, sarazás, zuhanyozás, szabad mozgásos játék.)
- A kirándulások során biztosítjuk a szabad mozgást, a természet megfigyelését és védelmét.

Értelmi, érzelmi fejlesztés az egészségnevelésben

- Változatos tevékenységekkel biztosítjuk, hogy kialakuljon testsémájuk, megismerjék saját testüket, a betegségeket, a védekezés lehetőségeit a fertőzésekkel szemben.
- A műhelyek kialakításával (kuckók) biztosítjuk a nyugodt, elmélyült tevékenykedést, együttműködést.
- A biztonságos, nyugodt, kiegyensúlyozott környezet megteremtésével elősegítjük a gyermek lelki egészségének védelmét pozitív érzelmi hatások, közös élmények nyújtásával.
- Segítjük és támogatjuk a pozitív társas kapcsolatok, barátságok alakulását, a szociális érzékük fejlesztését, a másság, az erkölcsi és viselkedési normák elfogadását.
- A nehezen szocializálható, különleges bánásmódot igénylő gyermekeknek biztosítjuk az egyéni bánásmódot, egyéni fejlesztést.

Kapcsolattartás egészségügyi intézményekkel

Orvos.

Védőnő.

Fogorvos.

Nevelési Tanácsadó.

Családsegítő központ.

Pszichológus.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Tudatosodik bennük, hogy az egészséget óvni, védeni kell, ezért vigyáznak saját és társaik testi épségére.

Veszélyforrás észlelésekor megfelelő magatartás formát tanúsítanak.

Életkoruknak megfelelő ismeretekkel rendelkeznek szervezetük működéséről.

Különbséget tudnak tenni egészséges és egészségtelen táplálékok között.

Egészségmegőrző szokásaik alakulnak.

Egészségügyi szabályok megtartása magatartásának szerves részévé válik.
Szokásukká válik a rendszeres, gondos tisztálkodás, a mindennapi fürdés,
fogmosás.
Ügyelnek saját és környezetük tisztaságára.

Kincskeresők Óvoda**5.sz. melléklet**

Intézményi Tehetséggondozó Program

Bevezetés

A Nemzeti Tehetség Program elfogadásával az Országgyűlés 2008 és 2028 között kiemelt lehetőséget ad a tehetségsegítés fejlesztésére, amely hosszú távú folyamatos fejlesztést tesz lehetővé.

A Kőbányai tehetségstratégiát a Kőbányai Önkormányzat testülete a 757/2010 (III.18.) számú határozatával elfogadta.

Alapelvek

Nem az ismeretek gyarapítása, hanem a képességek, kreativitás és a személyiség összehangolt fejlesztése a cél!

Óvodánkban Freinet szellemiségéből adódóan, a jól működő projekt módszer alapjain, műhelyekben fejlesztjük a tehetséges, és az átlagos képességű gyermekeket. Ennek a pedagógiának a nyitottsága módszertani szabadságot biztosít számunkra, és szükségessé teszi az alkotómunkát. Segít megtalálni önmagunkat, a gyermek és a pedagógus is jól érzi magát benne. Mindenki egyénisége és képessége szerint munkálkodhat, fejlődhet. Fontos, hogy teret adjunk a gyermeki önállóságnak, önkéntességnek, szabadságnak. A tevékenységek szabadságköre biztosítja az egyes gyermekek részére, hogy a legmegfelelőbb ütemben végezzék felfedezéseiket a világ dolgaiban. Ez a program teret biztosít a kiemelkedő képességű gyermekek számára, és nekünk is abban, hogy felismerjük a gyermekekben rejlő tehetség csíráját. Lehetőséget nyújt a gyermekek számára abban is, hogy azokban a témákban, melyekben jártasabbak, több ismerettel rendelkeznek, ötleteikkel gazdagítsák tevékenységeiket.

A műhelyekben való tevékenykedés segíti a tehetségek felismerését és a számukra adott feladatok/tevékenységek fejlesztik erős oldalait.

A projekt módszer megkülönböztető jegye az a nagyfokú szabadság, amelyet a gyerekek számára az egész folyamat során biztosít, alkalmazásának fő jellemzője, hogy különböző kompetenciák, személyiségvonások széles körét, és a tehetségpalántákat is fejleszti.

Kulcselemei: a komplexitás, a valóságos tevékenységekből, és a tapasztalatokból történő kiindulás. A projekt *együttműködésre* épül, ezáltal *fejleszti* a gyermekek

társas készségeit. A mi feladatunk, hogy olyan helyzeteket teremtsünk, amelyben nagyobb tere van a kooperációnak, mint a versengésnek, és fontosabb a közös érdek, mint az egyéni győzelem.

A projekt módszer a tehetséggondozásban is fontos eszköz. A projekt megmutatja, hogy melyik gyermeket, melyik tevékenység érdekli, miben tud többet adni. Segítségével felismerjük a tehetségre utaló hajlamok jegyeit, a tehetségpalántákat indirekt módon fejlesztjük (a tehetséggel összefüggő erős-, és gyenge képességek fejlesztése, légkörjavítás, feltöltődés biztosítása). A szülőket támogatjuk, kialakítjuk és fejlesztjük az együttgondolkodást, együttműködést.

A projektek olyan kihívásokat, érdekességeket, ötleteket tartalmaznak, amelyek felkeltik a gyermekek érdeklődését. Biztosítjuk a szükséges anyagokat, eszközöket a feladatok elvégzéséhez. A projekt állandóan változhat, alakulhat. Óvodánkban a tehetséggondozás a mindennapi óvodai élet során valósul meg oly módon, hogy az óvodai csoportok életébe beépítjük.

A tehetséggondozás nálunk a gazdagítás módszerével, a lehetőségek és a nézőpontok kitágításával valósul meg, mely hatékonyabban mozgósítja a gyermekek motivációját. Ezáltal kitűnik, hogy mi iránt érdeklődnek intenzíven, az intenzitás mennyire tartós, milyen mértékű a bevonódás, elmélyülés.

Tehetségfogalom

Tehetségnek azok tekinthetők, akik kiváló adottságaik alapján magas szintű teljesítményre képesek az élet bármely tevékenységi területén.

A tehetség nem egyetlen kiemelkedő intelligencia, képesség, hanem összetett tevékenység jellemző rá.

- Átlag feletti általános képességek
- Átlagot meghaladó speciális képességek
- Kreativitás
- Feladat iránti elkötelezettség, motiváció

Átlag feletti általános képességek

Magas szintű elvont gondolkodás, fejlett anyanyelvi képesség, jó memória. A képességek azok az adottságok, készségek, melyek különleges teljesítmények véghezvitelét teszik lehetővé. Ezek lehetnek intellektuális képességek (logikus

gondolkodás képessége, figyelem, emlékezet, absztrakció), művészi képességek, pszichomotoros képességek, szociális képességek.

Átlagot meghaladó speciális képességek

Nyelvi, zenei, matematikai-logikai, vizuális-téri, testi-mozgásos és szociális-interperszonális.

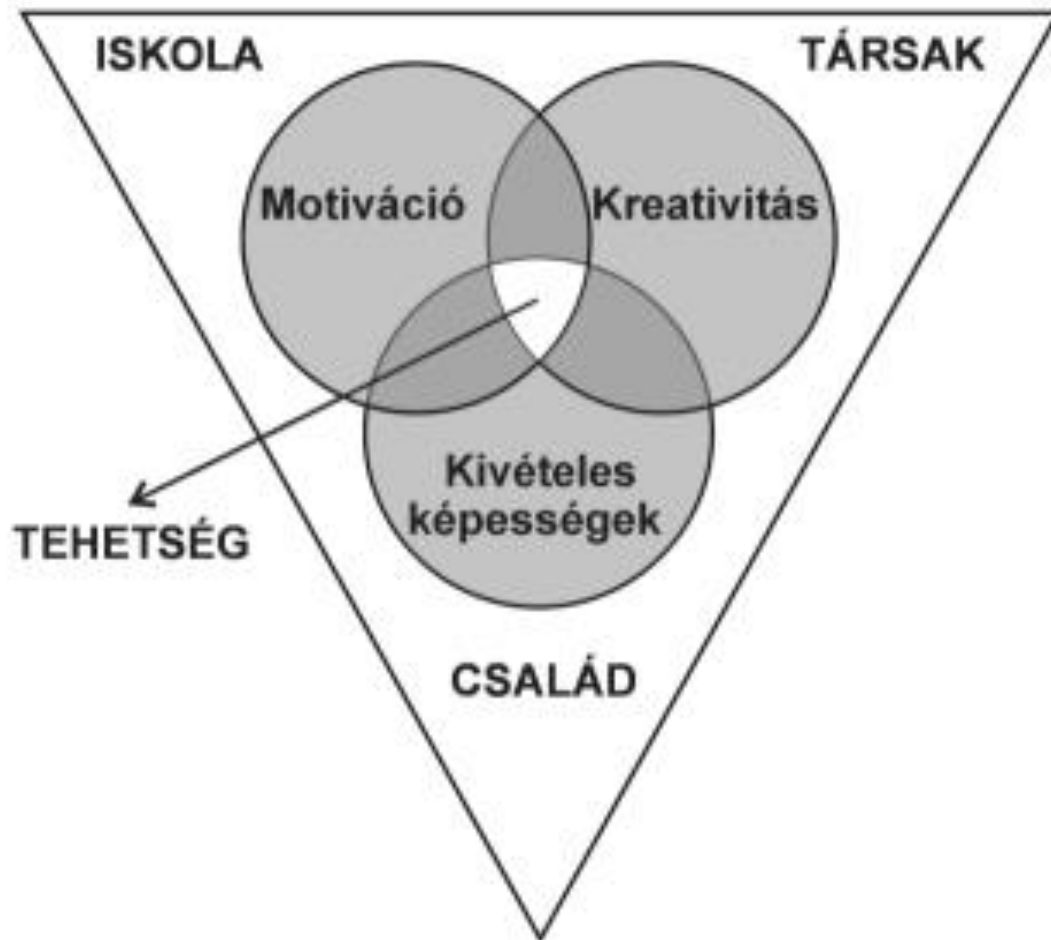
Kreativitás

Probléma érzékenység, intelligencia kiegészítője, divergens módon való gondolkodás, többféle helyes válaszra törekvés. Divergens gondolkodás jellemzői: eredetiség, szellemi rugalmasság, könnyedség.

Feladat iránti elkötelezettség, motiváció

Magas szintű teljesítményre törekszik, versenyszellem, kitartás, szorgalom, érdeklődés jellemzi. Legfontosabb motivációs tényező a kíváncsiság és az érdeklődés. Mozgatórugója a becsvágy és a teljesítménymotiváció.

Mönks a tehetség fogalmát a következő közelítőlegesen leírással adja meg: „ A tehetség három személyiségjegy interakciójából jön létre. Ennek a három jegynek az egészséges fejlődéshez megértő, támogató társadalmi környezetre van szükség (család, iskola, társak). Más szóval a hat faktor pozitív interakciója a tehetség megjelenésének előfeltétele.” (Mönks & Renzulli, 1997, 192.o.)

Óvodánk tehetségfogalma

Nevelőközösségünk szerint a Freinet alapú pedagógiai szellemiség, az alkalmazott technikák, a tevékenységek rendszere, teljes mértékben lehetőséget nyújt a gyermekek saját képesszintjének megfelelő fejlesztésére, támogatására, tehát a tehetséggondozásra. Ezért bátran mondhatjuk, hogy óvodánkban kezdettől fogva kiemelt feladatunk a tehetséges gyermekek azonosítása, és fejlesztése.

A kiemelkedő képességű gyermekek szeretik a *szabadságot*, az *önállóságot* és a *kihívásokat*. A projektek *sokféleségükkel* a képességek széles körét ölelik át, ezáltal sokféle tehetség megjelenésére *adnak alkalmat*. De nem csak a tehetségígéreteknek nyújtanak lehetőséget a megmutatkozásra, hanem a kevésbé kiemelkedő képességű gyermekek számára is lehetőséget jelentenek.

Tehetségesnek azokat a gyerekeket tekintjük, akik kiváló adottságaik alapján magas szintű teljesítményre képesek az élet valamely tevékenységi területén, megtalálják, felismerik a szabad önkifejezés lehetőségét és tudnak is élni vele. Ezt belső indíttatásból vezérelve, külső irányítás nélkül teszik.

Minden gyerek tehetséges valamiben, a mi feladatunk megtalálni, hogy miben az. A gyermeknek joga, hogy képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben részesüljön, tehetségét felismerjék, elismerjék, fejlesszék.
„Nem tudtam, hogy lehetetlen, mégis megcsináltam!”

Helyzetelemzés

Pedagógiai munkánk alapvető értékeket képvisel, hiszen az óvodában alapozzuk meg a kisgyerek érzelmi életét, értelmi képességeit, viszonyát a világhoz.

Az óvodai nevelésünk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére irányul, az egyenlő hozzáférés biztosításával. Törekszünk a természetes és ökológiai környezettel való együttélés kialakítására, a társadalmi egyenlőtlenségekből adódó szociális és pedagógiai kompenzálásra, hiszen minden kisgyermeknek joga van ahhoz, hogy megkapjon minden neki legmegfelelőbb gondoskodást, nevelést.

"A nevelés annyit jelent, mint segíteni valakit azzá válni, mint amivé lennie kell."

Müller Péter

A nevelés széles lehetőségeit kihasználva folytatjuk munkánkat, megőrizve azokat az értékeket, melyeket az évek során kialakítottunk, természetesen figyelembe véve helyi adottságainkat, az óvodánkba járó gyerekek összetételét, családi körülményeit.

Testületünk szakmai elhivatottsággal, lelkesedéssel neveli a gyermekeket. Különös hangsúlyt fektetünk a tehetség ígéreték felismerésére, differenciált fejlesztésére, a feltételek megteremtésével, tehetséggondozó műhelyfoglalkozások szervezésével, de elsősorban a gyermekek saját aktív tevékenységein keresztül.

Különös gondot fordítunk a hátrányos helyzetű gyermekekben szunnyadó tehetség felismerésére, erős oldalaik támogatására, gyenge oldalaik erősítésére és fejlesztésére.

Cél, feladat meghatározása

Megtalálni minden gyermek kiemelkedő adottságait, erősségét. A szunnyadó tehetségek és az alulteljesítő gyermekek tehetségének felismerése. A gyermeki alulteljesítés okainak feltárása.

A tehetséges gyermekek azonosítása, komplex fejlesztése.

A tehetséges gyermek általános képességeinek megalapozása, oly módon, hogy sokféle változatos tevékenységet kínálunk fel. Találjuk meg és fejlesszük minden gyermekben azt a különleges képességet, melyben a legjobb, legügyesebb, legkiemelkedőbb és a legtehetségesebb.

Az átlag feletti intellektuális képességekkel, kreativitással és az ehhez kapcsolódó feladatkötelezettséggel rendelkező tehetség ígéreteknél olyan lehetőségeket biztosítunk, melyek kíváncsiságukat, érdeklődésüket kielégítik.

Erős és gyenge oldal fejlesztése, egyéni fejlesztési tervek alapján. Énkép erősítése.

Érzelmi biztonságot nyújtó légkör megteremtése, ahol a gyermek elmer indulni, kereshet, kutathat, tapasztalhat olyan dolgokat, melyek tágítják világvilágképét. (Könyvtár, mikroszkóp, mozgásos eszközök, kemence, korongozó stb.)

Szabadságra, önállóságra, igazi feladatokra, kihívásokra való készítés és támogatás. Kreativitás fejlesztése.

Élményszerző programok szervezése, sokféle lehetőségek felajánlása. (Madár ovi program, bábszínház, kirándulások, Állatkert látogatás stb.)

A tehetséggondozásban résztvevő gyermekekről írásos dokumentum készítése.

Óvodánkban délutáni műhelyek működnek, melyben minden nagycsoportos gyermeknek lehetőséget kínálunk ön maga megvalósításához. Az óvó néni jelzései alapján, a kimagasló képességgel rendelkező középső csoportos gyermekek számára is biztosítjuk a lehetőséget.

A gyermekek négy műhely közül választhatnak.

A **Zene-bona** műhelyben, a gyermekek nagyobb teret kapnak a zenei önkifejezésre, hangszerekkel való ismerkedésre, és azok kipróbálására. Alkalmot nyílik arra, hogy a tehetségpalánták kiemelkedő zenei képességei megmutatkozzanak, és magasabb szintre fejlődjenek. A zene iránt érdeklődő, és ezzel foglalkozó szülők (brácsás, zongoraművész, karmester stb.) esetenkénti meghívása érdekesebbé, és vonzóbbá teszi a gyermekek számára a délutáni együttléteket. A szülők mesélnek a munkájukról, bemutatják hangszereiket, melyeket a gyermekek ki is próbálhatnak.

Kézműves műhely

A kézműves műhelyben a gyermekek lehetőséget kapnak újabb technikák és eszközök kipróbálására, az szabad alkotás, önkifejezés gyakorlására. Egyszerű, hétköznapi tárgyakkal, mint a papír, fonal, rongy és eszközökkel, mint a körmöcske, szövőkeret és a felhasználásukhoz szükséges eszközökkel alkothatnak. Ezen kívül a nemez gyapjúval, agyaggal, csuhéval, vesszővel ismerkedhetnek meg, hozhatnak létre egyéni és csoportos alkotásokat.

A **Mese és dráma műhelyben** a gyermekek a szabad szövegalkotás, a drámajátékok, és beszélgetések segítségével elmondhatják vágyaikat, álmaikat. Lehetőségük nyílik arra, hogy eljátsszák megélt élményeiket, kedvenc meséjüket, versüket. Mindez a kisebb, majd nagyobb csoportok előtt való szereplések során segít leküzdeni gátlásaikat, oldja szorongásaikat.

Az **Okoskodó műhelyben**, a gyermeket hozzásegítjük a környezettel való pozitív érzelmi viszony, és a környezettudatos magatartás kialakításához. Lehetőséget kapnak a kísérletező, tapogatózó megismerésre. Ebben a műhelyben segítjük a gyermekeket a körülöttük levő világ felfedezésében, engedjük, hogy érzelmeiket szabadon kinyilváníthassák – szabad szövegalkotás, fantáziajátékok, improvizatív játékok.

Elősegítjük a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a társas kapcsolatokban, és a környezet alakításában.

Tehetségazonosítás

A tehetségazonosítás az óvodában a tevékenységek, és a játék alatti megfigyeléseken keresztül történik. A tehetségigéreték jellemzői: átlagon felüli képességek valamely területen – zene, memória, emlékezet stb. – kreativitás, motiváltság.

Figyelhetünk olyan jellemzőkre, mint:

- kérdései szokatlanok,
- szeretné tudni, mi, hogyan működik,
- összefüggéseket talál ott is, ahol más gyermek nem,
- ha valamit a fejébe vesz, azt véghez is viszi,
- kitartó az őt érdeklő feladatokban.

Óvodánkban a tehetséggondozás, a gazdagítás, a differenciálás, és a kooperatív technikák módszerével, a projektpedagógia alkalmazásával, valamint csoportközi műhelyek működtetésével valósul meg.

A tehetségazonosítás lehetőségei:

- Mönks - Renzulli modell
- A hátrányos helyzetű gyermekek kiemelt megfigyelése
- A pedagógus és a gyermek folyamatos együttes tevékenysége
- Szunnyadó, alulteljesítő gyermekek tehetségének felismerése
- A nevelésben közreműködő szakemberek bevonása, a szülők véleményeinek, tapasztalatainak figyelembe vétele
- Tehetségazonosítás a tulajdonságlista alapján.

A tehetségazonosítás folyamata óvodánkban

- Kis csoportban: általunk meghatározott speciális tulajdonság lista alapján folyamatos megfigyelés, annak rögzítése évvégén.
- Középső csoportban: általános és speciális kimagasló képességek rögzítése a tulajdonság lista és a megfigyelések alapján, az év második felétől rögzítése. Egyéni lapon rögzíteni kell a gyermek erős és gyenge oldalát.
- Nagy csoportban: a kiválasztott gyermekek szüleinek megkérdezése gyermekük erős és gyenge oldaláról (Kérdőív, interjú), célzott beszélgetés a gyerekekkel beszélgető kör keretében vagy egyénileg (ki, miben tartja magát kiemelkedőnek).

Tulajdonságlista alapján történő megfigyelések, 5 éves kor után az MSSST szűrések alapján a kimagasló rész- vagy általános képességek rögzítése.

A kiválasztott gyermekek pszichológiai tesztjének felvétele.

Egyéni fejlesztési terv elkészítése a közös eredmények alapján (pedagógus, pszichológus)

Szülők tájékoztatása, otthoni gazdagító programok lehetőségeinek felkínálása, ötletek adása.

- Óvodán kívüli lehetőségek keresése. „Pl. rajzpályázat, sport verseny...”
- Az óvodai tehetségvizűrésekről, fejlesztésekről készült adatbázis átadása a tanítóknak.

Általános tulajdonság lista - kis csoportban

Kíváncsi, érdeklődő.
Erős akarata van.
Óvodai műhelymunkákban aktív.
A szabad játék alatt aktív.
Tevékenységeiben önálló.
Tevékenységeiben kitartó, elmélyült.
Nyitott az új dolgok iránt.
Jó az emlékezete.
Ismeretei valamely területen kiemelkedő.
Beszélgető körben aktív, szókincse gazdag.
Eredeti gondolatai, észrevételei vannak.
Szokatlan, eredeti kérdései vannak.
A szabad önkifejezésben élénk fantáziával rendelkezik.
Szeret zenét hallgatni.
Saját dallamot talál ki.
Jó hallása van, könnyen tanul dalokat.
Szeret rajzolni.
Gazdag fantáziája van.
Változatos színeket használ.
Szereti a mozgásos tevékenységeket.
Gyors, fürge.
Könnyen megérti a feladatot, törekszik a pontos végrehajtásra.
Könnyen beilleszkedik.
Kapcsolatok alakításában kezdeményező.
Jól kommunikál.
Érzéseit szavakba tudja foglalni

A tehetségazonosítás módszerei, eszközei:

A gyermek életkorának megfelelő, objektív és szubjektív megfigyelések alapján, erős és gyenge oldal felismerése.

Gazdagítás, dúsítás – felfedezésre való késztetés.

A gyermek fejlődési lapján rögzített megfigyelések a tulajdonság lista alapján.

Szülők tájékoztatása, véleménye. Kérdőív, interjú.

Az óvodában alkalmazott egyéb mérések eredményeinek felhasználása.

MSSST, anyanyelvi felmérés, szociometria.

Célzott beszélgetés (beszélgető körben) a gyermekkel, miben tartja magát a legügyesebbnek.

A tehetségazonosítás óvodai pedagógiai módszerei, eszközei

Korcsoport Életkor	Tehetség terület	Módszer	Eszköz	Mérést végző	Dokumentum
Első év elejétől a második év első féléléig	általános és speciális képességek	megfigyelés	az óvodai fejlődést nyomon követő doku- mentáció kiegészítve a gyermek erősségeir ől tett megfigye- lésekkel ¹	Óvoda- pedagógus	Fejlődést nyomon követő dokumentum
Második év második félétől óvodáskor végéig, minimum félévenként	általános és speciális képességek	megfigyelés tulajdonságli sta alapján, vagy megfigyelés komplex helyzetekbe n, vagy gazdagító tevékenysé gekben	tulajdonsá glisták ² komplex helyzetek ³ gazdagító tevékenys égek	óvodapedagóg us fejlesztő- pedagógus, logopédus	fejlődést nyomon követő dokumentum
Második és/vagy harmadik óvodai év		beszélgetés szülőkkel gyermekük erős és gyenge oldaláról	kérdőív, vagy interjúkérd és ⁴ sor	óvodapedagóg usok	szülők írásos vagy szóbeli jellemezése a gyermekükről.
Második és vagy		Céltott beszélgetés	-	Óvoda- pedagógus	Óvoda- pedagógus

harmadik óvodai év		a gyerekekkel - miben tartja magát legügyesebbnek?			feljegyzése
Második és/vagy harmadik óvodai év félévében és év végén.	szociális képességek kapcsolatok	szociometra	az óvodában szokásos módon ⁵	Óvoda-pedagógus	kapcsolati háló
Második év vége, vagy harmadik év eleje	- motoros - vizuo-perceptuo-motoros - nyelvi	MSSST vizsgálat	MSSST teszt	Fejlesztő-pedagógus, óvoda-pszichológus	kiértékelt tesztek

Az óvodai tehetségazonosítás folyamata

Időpont	Feladat	Folyamatirányító	Közreműködő szakemberek/kollégák
Első pedagógiai témájú szülői értekezlet	Szülők tájékoztatása az intézményi tehetséggondozó programról, a szűrésekről, beleegyező nyilatkozatok kérése	óvodavezető	óvodapedagógusok
Első és második óvodai év, első félév	Kiemelkedő általános és speciális képességek megfigyelése, rögzítése a pedagógiai megfigyelések alapján	a csoportos óvodapedagógusok	-
Második év második félévtől óvodáskor végéig, minimum félévenként	Általános és speciális kimagasló képességek rögzítése a tulajdonságlista, és megfigyelések alapján	a csoportos óvodapedagógusok	óvodavezető, fejlesztőpedagógus, logopédus, szülők
Második és, vagy harmadik óvodai év	szülők megkérdezése gyermekük erős és gyenge oldaláról	a csoportos óvodapedagógusok	szülők
Második és/vagy harmadik óvodai év	Célzott beszélgetés a gyerekekkel	a csoportos óvodapedagógusok	
Az óvodáskor összes éve alatt	erősségekre építő képesség - és személyiségfejlesztés az óvodai élet változatos tevékenységtárházával, az óvoda tehetség programjaival	óvodavezető óvodapedagógus	fejlesztőpedagógus, pszichológus, logopédus, dajka, szülők
	Szülők tájékoztatása a gyermekek kiemelkedő képességeiről	a csoportos óvodapedagógusok	fejlesztőpedagógus, pszichológus
Második év vége, vagy harmadik év	MSSST mérés alapján a kimagasló rész-, vagy általános képességek	fejlesztőpedagógus	a csoport óvodapedagógusai, óvodapszichológus

eleje	rögzítése		
	A pedagógiai megfigyelések és a fejlesztőpedagógus MSSST eredményeinek összevetése, konzultáció	a csoport óvodapedagógusai	óvodapszichológus fejlesztőpedagógus
	Pszichológiai tesztek felvétele a korábbi megfigyelések alapján pedagógusok és pszichológusok által egyaránt kimagasló képességeket mutató gyermekek esetében	óvodapszichológus	a csoport óvodapedagógusai
	Konzultáció: egyéni fejlesztési programok megtervezése, otthoni gazdagító lehetőségek	a csoport óvodapedagógusai	óvodapszichológus fejlesztőpedagógus, logopédus, szülők
Harmadik, negyedik óvodai év	a kiemelkedő speciális képességet mutató gyermekek esetében programszerű egyéni fejlesztés, óvodán kívüli lehetőségek keresése, pl. rajzpályázat, sportverseny, stb.	a csoport óvodapedagógusai	óvodapszichológus fejlesztőpedagógus, logopédus, dajka, szülők
Utolsó óvodai év vége	Szülők írásbeli vagy szóbeli tájékoztatása	nagycsoportos óvodapedagógusok	szülők

A tehetséggondozás szervezeti keretei:

Csoporton belüli tehetséggondozás

A csoportban kiválasztott gyermekről egyéni fejlesztési terv készítése

A napi tevékenység differenciált tervezése.

Szabad játék biztosítása

Tapasztalatszerzéshez sokféle, élményszerző lehetőség biztosítása

Meleg, elfogadó légkör biztosítása

Műhelyek működtetése

A gyermekek képességeik, valamint az óvodapedagógus és a szülők közös véleménye alapján kerülnek be a délutáni műhelyekbe.

Óvodánkban heti 1 alkalommal délutáni műhelyfoglalkozások keretében, tehetséggondozás folyik a középső és nagycsoportos gyermekek részére.

- Műhelyek: Zenei képességek fejlesztése, (Zene-bona műhely)
- Kézműves műhely (Ügyes kezek műhely)
- Anyanyelvi kultúra fejlesztésére (Mese-dráma műhely)
- Okoskodó műhely

A műhelyekben projektszerű komplex fejlesztés folyik.

A speciális kiemelkedő képességek kibontakozására teret biztosítunk.

Lehetőséget adunk az elmélyült tevékenységre, a felfedezésekre, a szabad önkifejezésekre, a kreativitás kibontakozására.

Lehetőséget adunk a gyermekeknek az egyes projektek lezárása utáni műhely változtatására.

A műhelyekben nem a teljesítmény fontos, hanem a tapasztalat, örömteli tevékenység és a motiváció fenntartása.

Az óvodánkban élményszerző, gazdagító programokat szervezünk: madár ovi, kirándulások, hangverseny, pályázatok.

Szükség esetén speciális külső segítség, lehetőség keresése. A tehetséges gyermek további fejlesztésében kompetens szakember keresése.

Az óvodánkban lehetőséget biztosítunk a tehetséges gyermekek bemutatkozására, rajzpályázat, sportversenyek, Kincskeresők napi pályázat kiírása.

A tehetséggondozó műhely dokumentációja

- Rugalmas projektszerű tervezés.
- Jelenléti ív
- Haladási napló: dátum, tevékenységek, feljegyzések
- Feljegyzés a gyermek fejlődéséről
- A projekt lezárásakor a csoportban dolgozó óvónő írásbeli tájékoztatása a gyermek egyéni fejlődéséről

A tehetséggondozás megvalósításának módszerei

- A projektpedagógia
- Differenciáló pedagógia
- Kooperatív tevékenység szervezés
- Szabad játék, szabad önkifejezés

Együttműködés a szakemberekkel

Fejlesztőpedagógus: a csoportban folyó munkához kapcsolódva a gyermek igényeinek megfelelően csoportosan vagy egyénileg fejleszti az erős-gyenge oldalt, a mozgást.

Pszichológus: segíti a gyermek személyiségének fejlődését.

.Nyomon követési térkép - fejlesztő beszélgetés a szakemberek között.

Szülők bevonása a tehetséggondozásba

Az óvodapedagógus feladatai:

- Tehetséges gyermek szüleinek megnyerése
- Megfelelő tapintat, tájékoztatás
- Tanácsadás, támogatás, javaslat a gyermek óvodán kívüli programjainak megválasztására
- Tájékoztatás a gyermek fejlődéséről, fejlődésének közös értékelése
- Segítségadás az iskolaválasztáshoz
-

Az tehetséggondozó óvodapedagógus feladatai

- Éves tervet készít, a többi műhelyvezetővel összhangban, projektekben. A műhelyben résztvevő gyermekeket nyilvántartja, feljegyzéseket készít róluk.
- Lehetőséget biztosít kreatív tevékenységre, szabad önkifejezésre.
- Bátorítja, ösztönzi a gyermekeket.
- Elősegíti a pozitív értékeléssel a gyermek önértékelését.
- Felismeri a kiemelkedő adottságú gyermeket, épít a vele született adottságokra (mindenki tehetséges valamiben).
- Fejlesztési tervet készít, melynek alapján fejleszti a kiemelkedő képességű gyermekek erős -, és gyenge oldalát erősíti.
- Gyermekre szabott egyéni bánásmódot biztosít, differenciál.
- Céltudatos gyakorlással, fejlesztéssel kibontakoztatja a képességeket.
- A szülőkkel, társszakemberekkel partneri kapcsolatot alakít ki.
- Év végén a műhelyvezető beszámolót készít, megosztja tapasztalatait, javaslatait.

Az óvodapedagógus feladata

Az általános és speciális tulajdonságokat az egyéni fejlődési-mérési lapon jelezi, minden évben a meghatározott mérési időben. (Képzőművész-vizuális tehetség, zenei tehetség, matematikai tehetség, szociális képesség, mozgás képesség, anyanyelvi képesség.) Másik csoportba kerülő gyermek megfigyelési, mérési anyagát átadja az óvónőknek.

Jövőképünk

A tehetséggondozó szakemberekkel és a kerületi Tehetségpontokkal folyamatosan tartjuk a kapcsolatot.

Folyamatos, és magas szakmai színvonalú segítséget, gondoskodást nyújtunk a gyermekek, és szüleik részére.

Óvodánk tehetségponttá válását elősegítjük.

Identitás vers

Az vagyok, aki vagyok

Az vagyok, amiben reménykedem

Az vagyok, amit szabadon akarhatok

Az vagyok, akinek el tudom képzelni magam

Az vagyok, amit működtetni tudok

Az vagyok, akivel azonosulok

Az vagyok, akit szeretek

Az vagyok, amit alkotok

Az vagyok, aki vagyok.

